

## 'Sβε Ρωο ποοα Kea -gbu -νια 'e Rωmυ -jei" ε

### *Jewlu*

<sup>1</sup> Μω Ρωο 'ην νιε Sesi Klist 'a "juoivuvu -o. O 'da 'υν 'ε 'de nyv "klu, -wεε 'υν 'je o' dboi nι-. O -teeε 'υν kpoi" -wεε 'υν 'je Kea 'a -poia" -ti 'tmυ 'de nyv -pee.

<sup>2</sup> Ia' -poia" -ti tu ε, Kea cen ia' wlu -tie" tein" sese -wεε εε' wlu 'kwajaaυn 'tmυ ι, 'de ι 'crυε 'de εε' 'sβε 'di.

<sup>3</sup> De ia' a, με -nι εε' "Ju 'a -ti'. εε' "Ju -no o nιε nyio o "ju -o, o 'wlvυ 'de Dafidi 'a "ji 'di.

<sup>4</sup> De ka o nια Kea 'a "Ju -wεε ε -te' o 'o 'de ε "nyι o "ikmaa', -ta Kea 'a -Suu -kwea i -so 'de 'meυn "klu ε, 'bomo ε poo "jri "kpaε' 'pepe. Sesi Klist -no omo -nι -aa Tυ"bo.

<sup>5</sup> Omo -nυ 'υν 'saaυn "jrii, 'de -o dbo 'υν -wεε 'υν 'je o' -ti' 'tmυ 'de nyv "klein sea Suifυ nι -pee, -wεε υυ 'je o' -ti' tō' 'υν 'je, 'de υυ 'je o wōn 'je. -Bo ε nι kan', -wεε o' 'nyι 'je "i 'βε.

<sup>6</sup> Aopy Sesi Klist 'da a, ao nι 'e υυa' nyv tu "klu 'me -ke.

<sup>7</sup> Aopy nyv "klein -υυa -ti' Kea kma, 'de ε 'da -wεε -o -jea εε' nyv nι 'bo Rωmυ-kwlv 'di, aopy 'ma ja 'sβε-. 'In nιε "i -a "Bo Kea ke -aa Tυ"bo Sesi Klist 'je aopy "diwan po -wεε ε 'je aopy pee 'a blua' "nyι !

*Ρωο nιε "i o ke Kletien-wi" -νια Rωmυ 'e 'jee-*

<sup>8</sup> 'Ma ποε 'ma Kea 'σε- ke "i-saa no" 'de Sesi Klisi 'a 'nyni 'un, 'de ao -wee' "klein 'a -ti' 'un δε-νε' aoa' Kea 'a -jei" naanyni "siie 'blua- -wee' "klein "i.

<sup>9</sup> Kea 'ma nuva "juoi 'de 'ma pēe -wee' "klein 'un, -wēe -εε "ju 'a -poia" -ti 'ma 'tmua a, ε 'je kan' 'mē, 'ma cen aopu 'nyni jeejee.

<sup>10</sup> De 'ma -teea' Kea i 'de 'ma baewlu 'di ε, εμε -ni -bo ε niε "i ε, ε 'je 'mi "i "tai- la -wēe 'un 'je 'de aopu o ji 'wi jre' o.

<sup>11</sup> 'In -niēi" 'un 'je aopu "jriε- 'jee-, -wēe 'un 'je ao Kea 'a -suu 'a -paan' jre' "nyu 'de ε 'je aoa' di i kuu-.

<sup>12</sup> 'De ε se -mē 'ε 'su ni-, Aomō o 'mō o, -a -wee' "klein 'a di 'je i ku 'de -aa Kea -kwli" -tea' -niā due' 'un.

<sup>13</sup> 'Ma de'di -wi", ka 'ma naa 'de aopu o ji -ti to' "kpei- -wēe δε jre' kaan 'un -je de jeejee ε, 'un niε "i ao 'je ε juo-. Deε-ti 'ma -poan 'de aopu o jia' i ε, εμε -ni ka 'un 'tmua Klisi 'a -ti' 'de 'blua- jri' "kpei -wēe nyu 'je ε to' 'un ε, 'kamō 'un niε "i ε 'je kan' dbo nua' 'de ao "klu -ke -wēe 'un 'je ε 'je dēwε-jε.

<sup>14</sup> ε se aoa' 'su 'mō 'un 'je Kea 'a -ti' -pee 'tmu ko-, Glēki-wi" o, nyu sea' Klēki ni o, δε "ijuouu o, nyu sea' δε "ijuouu ni o, 'un 'je su -wee' "klein Klisi 'a -ti' 'tmuu -o. De -ε -crua' 'bo 'un "jru ε, εμε -nao.

<sup>15</sup> εμε -ti aopu- -o -tia" 'o Romu. 'De aopu o jia' 'a 'tun a 'dba 'un 'ε -wēe 'un 'je aopu Klisi 'a -poia" -ti 'tmuu- -ke.

<sup>16</sup> Klisi 'a -ti' 'tmua 'a -tun' se 'un nu, δε-νε' Kea 'a "ikmaa' -ni 'de ε 'di, εμε εε cen 'un -wēe εε 'puu nyō "o nyō -jea Sesi 'a -ti' to' 'un. Suifu-wi"

mv -wɔn ɪ tɛin" -wɛɛ nyv -sea' Suifv nɪ 'wɔn ɪ 'bo  
vʊvʊ 'de -ke.

<sup>17</sup> Ka Kea nʊɛ -wɛɛ nyɔ 'bɛɛa ɔ 'jɛa "isrɛi 'kpa  
'bo ɛ "juɔi ɛ, 'de ɛɛ' wlu 'di mɔ ɪ 'wlvʊ 'kwla 'de  
nyv -pee. Nyɔ -tea Kea -kwɪ" ɛ, ɔmɔ -kpa "isrɛi  
'bo ɛ "juɔi, -wɛɛ ɔɔ' "isrɛa' -mɛ nʊɛ -wɛɛ ɔɔ' Kea  
-kwɪ" -tea' a 'kpa "kpei sɔɔn- sɔɔn-. 'Kamɔ wlu  
-crɪa' 'da, ɛ 'naa :

'Isrɛi a muɛ 'kmʊnɪa' 'de ɔɔ' Kea -kwɪ" -tea' 'ʊn.

### *Nyʊ -wee' "klein nɪɛ dɛsavnʊvʊn*

<sup>18-19</sup> Kea 'a 'cɛn 'wlvɛ 'e javn 'di ɛ je "jri "kpaɛ'  
pɔ 'de nyv -flɛvʊn ke nyv -sea' "isrɛ -wɛɛ -vʊ  
-saan tɔ' -tɪ sʊn "wɔɪn -pee. Kaa dɛ nyv 'jɛa juɔ  
de Kea mɛɛ' -tɪ' 'ʊn, mɛ pɔɛ "jri kpaɛ. Kea 'a -cɛ"  
'kpa mɛ -sɪ 'kwla 'pɛpɛ 'de vʊ pee-.

<sup>20</sup> Tɔ' -o, dɛ -tba' 'e 'kmʊ 'a nʊva' a, dɪ "klein  
Kea nyɔ 'ɔ 'jɛɛa "jriɛ- nɪa 'ʊn ɛ, ɛɛ' "ikmaa' -ɛ sea  
-kwɛ -ta 'ble ke ɛɛ' nɪsʊn ke ɪ -wee' 'pɛɛn "kpaɛ'  
'de ɛɛ' nʊvɔtɪ 'ʊn. 'De ɛɛ' -tɪ' 'ʊn nyɔvʊ se -too'  
-ta 'ble 'bode.

<sup>21</sup> Ka Kea nɪa 'kmʊ vʊ 'je kan' 'mɛ -mɔ, 'kaa vʊ  
'na vʊ se ɛɛ' 'nynɪ "i 'bɛɛi, vʊ se ɛ 'sɛ poi. Uva'  
tɔ' -wee' "biɛ 'e foo" 'ʊn dɪ "kpei, ɛmɛ -tɪ vʊ se  
Kea 'a -kwlvʊtɪ juɔ- -wɛɛ 'de vʊa' pɛɛ -wee' o kpe  
-pɪlɪli.

<sup>22</sup> Uva 'daa- vʊa' -cɛ" dɛ "jrijuʊvʊn, 'kaa ka vʊ  
'kpa sɪanʊvʊn, vʊ se -mɛ juɔ-.

<sup>23</sup> Kea -jɛ -ɛɛ 'nynɪ 'bɛa "i -ɛ sea 'mɛ -ta 'ble,  
vʊa' -gbɛɛ' -mɛ "juɔi, 'kaa dɪ nyɔɔ -ɔ -mɛa -pa' -tɪ  
-nɪa nyɔɔ 'ɔ -kooɔ' dɪ o, nʊvɪ 'a -kooɔ' dɪ o, kɔɔkɪ  
'a -kooɔ' dɪ ke cniɛ -pɛɛ' 'ɛ -kooɔ' dɪ ke ɪmɪ vʊa  
-gbɛɛ' "juɔi.

24 ΕΜΕ -τι Kea -saa υυρυ 'a -τι' kwa -son -wεε ε 'βοο- υυρυ -flen" δι kwa, 'de υα νυ υα' πρε 'a 'τυν νυ-τι sain. ΕΜΕ -τι δι υα νυ υα' -ce" 'ε ku "jrii ε, ια' 'tmυa' 'bleε -τιν'.

25 τ' -τι -ια -tmυa Kea 'a -νι -πον" -τι ε, ιμι υυ poo fai" -wεε υυ νυ σι -τι 'υν. Kea -ε νυα δι -wee' "klein ε, υα' -gbee' -με -wεε εε" "juoi νυυ -τι. Δι -ji Kea νυα, ιμι υα -gbee' -wεε υα νυυ "juoi !

26 Δι υυ νυα 'mυa-, εμε -τι Kea -saa υυρυ 'a -τι' kwa -son, -wεε υα' τ' sain -ια 'tmυa' 'blea -τιν' ε, ε 'βοο- υυρυ -μι kwa. ΕΜΕ -τι υα' 'nynυkpaε' 'a 'su a 'pεεn ba 'de.

27 'Kamo "nynunmai a νυ foo" 'su, υυ 'βο 'nynυkpaε 'a -πον' -τι 'με -wεε "nynunmai 'a 'su υα -πον ba. Δι -sea' νυ ka νι ε, υα νυε ba "jrii. Υα' dισain υα νυα ιμι -ια -kao -craa υα' -ce" 'υν.

28 Δε υυ se ε "i νι υυ 'jea Kea juo ε, εμε -νυε' -wεε Kea -saa υυρυ 'a -τι' kwa -son -wεε ε 'βοο- υυρυ υα' -ce" 'ε τ' -ε -nyniia "jrii kwa, 'de δι -ι sea νυ ka νι ε, -wεε υυ 'ji nya kpa.

29 Τ' sain 'a "kwli -νυα 'de υυρυ 'υν ε, ι -τιει" : 'Diwonyni τ' ο, "wlie 'ε 'τυν ο, νυυ δεsavn "jrii νυα' ο, ba -kwlen ο νυα' ο, "ku 'dba τ' ο, -ce' τ' ο, νυυ 'srε ipoo τ' "ji 'de υυ πρε ο 'με. Νυυ 'a savn ι -poon' ο,

30 -σoo wluα' ο, νυυ 'a 'nynυ dooa' ο, Kea -fleεan' ο, νυυ "jriε- "jru blaa' ο, -cei" 'βεεα' ο, -ce" 'ε poa' ο, δεsavn νυα' 'mii jua' ο, -maa' 'je "bo ke de wον ο toa' ο, -kaan" sia' ο,

31 -ιn -cen δε 'ε wlu -tie" 'su -maa' νυ ε ο, -ιn se νυυ 'o -τι' kma ο, -maa' 'je νυυ 'a wεε ο.

32 Νυυ -υα νυα ια' δι tu ka Kea 'a 'pee a mua

υυρρ κρρβαν' -wεε υυ 'jea 'me ε, υυ juι', 'kaa υυα  
 νυι' 'su, 'de ε se -mεε' 'su nu-, nyυ -υυα nu ι ke'wλε  
 ε, υυα ποε -wi" -mu -ti' ο.

## 2

### *Kea 'a 'pee 'jesun 'srει"*

<sup>1</sup> 'Oo nyιo, -mo -oo κρρβαν nyυ jrv' 'pee ε, ka  
 'o ka -ιn -je -ιn -nι ε, -ma κρρβεν -ma -ce" 'pee,  
 δε-nyε' δι -ια 'pee -ma κρρβn a nyυ jrv' ε, ιmι  
 -ma -ce" 'kpa a nu, εμε -ti -ιn se -too -ta 'ble.

<sup>2</sup> Tο' -o, -a -je kan' 'me -bo Kea 'a 'pee κρρn nyυ  
 -υυα nυa ιa' δι tu ε, ε 'bleε -kιn, δε-nyε' εμε 'ε  
 nyυ 'a 'pee 'jesun 'srει".

<sup>3</sup> 'Kaa nyιo, -mo -oo κρρβαν nyυ jrv' 'pee -wεε  
 δι υυ nυa -oo nu ι -ke ε, -ma naa tο' i 'ee, Kea 'a  
 'pee 'je -υn seea -o ?

<sup>4</sup> -Aee', Kea 'a 'diwονmοa' ke εε' pεe i kua' εε'  
 pεe "woin 'βεεa' -ι cean -je "kpei -tie" ε, ιmι -ma  
 blaa 'bloo- ? -In se ε juo- ka Kea a fua -υn -wεε  
 -ιn -jea 'de ε ο "biie-, 'de -ιn -jea -ma δεsavn "i  
 juo ε- ?

<sup>5</sup> 'Kaa 'de -ma "jrukua' ke -ma pεe "ikmuu -ti  
 'υn ε, -ιn se "i nι -ιn -je -ma δεsavn "i juo-. Εμε  
 -ti -ιn -ja -ma -ce" Kea 'a 'ceη "kpei -wεε -sonτι  
 Kea 'a 'isrea' a mua "jri "kpaε' poa' 'pee 'jewι ο ε,  
 εε' 'pee a muε -υn κρρβαν',

<sup>6</sup> δε-nyε' δι "klein nyυ a nυa, Kea a muε nyυ  
 ιa' -kei" -saa' due 'due.

<sup>7</sup> Nyυ -υυα nυa δι 'dœ 'de nai" 'blea' 'υn -wεε  
 -υυα -pοan Kea 'a "jri 'dei nmοa' ke δι -ι sea i son  
 -ta 'ble ke ε, Kea a muε -wi" -mu 'kmυ -sea' -kwε  
 -ta 'ble "nyia'.

<sup>8</sup> 'De nyɔ -ju -vɔa -pɔan vɔa' 'sɔ 'a 'dɔe i ε, vɔ se ε "i nɪ vɔ 'je tɔ' -tɪ 'de bla, 'kaa dɪ sea' "isrɛ umɪ vɔa nɔ. Kea se -wi" -mɔ 'a wɛe 'jei, εε' 'cɛn mɛ -εε mu vɔvɔ "kpei nɪa'.

<sup>9</sup> Nyɔ "oo nyɔ -ɔɔ nɔa a dɛsavn ε, "nmia-tɪ ke 'kle a muɛ ɔ "kpei jia'. Suifu -a 'pee 'je 'jeeɛ tɛin" -wɛe nyɔ sea' Suifu nɪ 'je 'o bla.

<sup>10</sup> 'De nyɔ -ɔɔ nɔa dɪ 'dɔe ε, -bo ε nɪ Suifu o, -bo ε se Suifu nɪ o, Kea a muɛ vɔvɔ -tɪ' o poa' -wɛe ε 'je vɔvɔ "i 'bɛɛ-, 'de vɔa' pee 'je blu,

<sup>11</sup> dɛ-nvɛ' nyɔ 'mi i 'craa' se 'o Kea "juɔi nɪ-.

<sup>12</sup> Nyɔ "klein -sea' Moist 'a kɛ' juo- -bo vɔ nɔ dɛsavn ε, vɔa muɛ i sɔan' -mɔ, kɛ' se vɔvɔ 'pee kpɔvɔn-. 'De nyɔ -jua kɛ' -nɛ 'mɛ, -bo vɔ nɔ dɛsavn ε, εε' kɛ' tu mɛ -je vɔvɔ 'a 'pee 'je,

<sup>13</sup> dɛ-nvɛ' ε se nyɔ -vɔa kpa kɛ' 'ε wlu doin" o poa' 'a 'sɔ mu Kea a 'daa- "isrɛ vɔn nɪ-, 'kaa nyɔ ka kɛ' "sia 'nynɪ -vɔa nɔa kan' a, vɔvɔ Kea 'daa- "isrɛ vɔn-.

<sup>14</sup> Nyɔ -sea' Suifu nɪ -wɛe -vɔ sea Moist 'a kɛ' 'sbɛ 'ble ε, -bo dɪ kɛ' "sia 'nynɪ vɔa sɪ nɔ ε, -mɛ kɛ' -nɪa 'de vɔ 'vɔn mɛ -po' vɔvɔ -je o, ε se kɛ' -ε -crɪa' nɪ-.

<sup>15</sup> Dɪ vɔa nɔa, εmɛ -toɛ ka dɪ kɛ' 'ε nɔvɔdɪ -crɪa' 'de vɔvɔ pee o ε. Dɪ vɔa nɔa, vɔ juɪ' 'de vɔa' -cɛ" 'kpa 'vɔn, dɛ-nvɛ' -bo -sɔn -jɔɔ' vɔa' -cɛ" 'kpa 'a tɔ' ɔ -tuu" ε vɔvɔ -tɪ' "kpei-, -bo -sɔn' -jɔɛ' vɔa' -cɛ" 'kpa 'a tɔ' ɔ 'wlvɛ vɔvɔ o.

<sup>16</sup> -Sɔntɪ Kea a mua 'e Sesi Klisi 'vɔn cɛɛan' -wɛe ε 'jea dɪ "klein -ɪ pa 'kwla 'de nyɔɔ ɔ 'kmɔ 'vɔn 'a 'pee 'je ε, dɪ -ɪa mua "jɪ "kpaɛ' poa' a, umɪ -nao. 'Kamɔ -pɔia" -tɪ 'ma 'tmɔa 'da.

*Suifu-wi" ke kɛ' ke*

17 -Mō -ōō -daa' ōō' -cē" Suifvī ε, -ma -pen kē' "kpei 'de -ma -bēē' -ma -cēi" 'de Kea juo -ti 'bn.

18 -In -juē ēē' -kwlvti -wēē 'de kē' juo -ti 'bn ε, -in -juo 'dōē kē 'savn 'a "kpei- -seea' ka 'mē.

19 Nyv -bv 'di kpea i ε, 'de ka "jri 'a wavn nīa -bv -nīa kan' a, vvvv -ma -bēē' -ma -cēi" -wēē -in -na -mō -nī vva' -jeopoi -mō -nī vva' -son'.

20 -In -na nyv svan a nva -bv sea de "i juo ε, -mō -nī vva' de "jriijvui, -mō -nī vva' detōōi, de-nvē' -in -na kē' -in -jua 'de ε 'di 'demō de jua' kē tō' -ti -wēē' poo kīn.

21 -Jē ε nīa kan' -mō 'ja a, -mē -mō -ōō tōōa nyv jrv' de 'ee, -maa' tōō -ma -cē" 'kpa de 'jaa ? -Mō -na nyv 'bo nyv 'a dī "jriie, -maa -jrii" !

22 -Mō -ō -na nyv 'bo jēi" 'jēē, -ma -jēē jēi" ! -Mō -ō -na kōin "juoi -gbēēa' a nyaa -mi i ε, -mō -saa dī 'e kōin -gbi 'di ?

23 De -in -blea Kea 'a kē' ε, -ma -bēē' -ma -cēi" 'de ēē' -ti' 'bn, 'kaa -ma dooa Kea 'a 'nynī 'mē, 'de kē' 'ē -gban' -saa 'bn.

24 Wlv -ε -crvā' 'de Kea 'a 'sbē 'di ε, ε nīē tō' -ō, ε 'naa :

'De ao Suifv-wi" 'a -ti' 'bn ε, 'blva 'dinyv 'a jrv' a wlaa Kea 'mē.

25 -Bo -ma sea Kea 'a kē' wōn 'jē ε, -mē -ma 'klen mua' 'bleē 'de, 'kaa -bo -in -saa Kea 'a kē' ε, -mē -ma 'klen mua' se 'de 'ble.

26 'De nyv sea' Suifv nī, -wēē -ō sea 'klen mu, -bo ōō sea Kea 'a kē' wōn 'jē ε, Kea se ε 'bēē- ε 'jē ō ja -gbvn ka 'klen mui nīa a ?

27 'De -mō -ō -blea kē'ε 'sbē -wēē -ō mua 'klen ε, -bo -maa' 'jē kē' wōn ε, -mē nyv sea 'klen mu

-wεε -oɔ -jea Kea 'a ke' wɔn o 'bεε- o 'je -ɔn 'pee kpuɔn-.

<sup>28</sup> 'De nyɔ -nɪa Suifvi 'a -cε" 'kpa 'ja a, -mɔ se ε nɪ 'bo nyɔ 'jri "kpei 'a 'sɔ, 'de 'klen mua' -cεεn' -mε se -je nyɔ 'o sɔn nɪa 'bo nyɔ ku -puɔn" -mεε' 'sɔ nɪ-.

<sup>29</sup> 'Kaa Suifvi 'a 'jɔ jriε-, -mɔ nɪε' 'de o pee o. ɔɔ' -nɪ 'klen mua' -mε se 'e ke' 'ɔn 'wɔɔ, nyɔ 'o sɔn se ε nɪ, Kea 'a -Suu mε -tu" o juo'in 'de o pee o. Kea 'a -cε" 'kpa -je -mɔɔ' Suifvi tu -ti' o po, ε se nyɔɔpu nɪ-.

### 3

<sup>1</sup> -Bo ε nɪ kan' -mɔ 'ee, -mε Suifvi nɪa' mε 'ε 'dɔε 'de ε- ? 'De ɔɔa' 'klen mua' -mε εε' 'dɔε 'de ε- ?

<sup>2</sup> 'a' 'dɔε -tiεi" ka "o ka. εε' "i-saa -nε mε -nɪ wɔ Kea cεan -tie" ε, ɔmɪ ε -te' Suifu-wi" kwa.

<sup>3</sup> 'De wɔ Kea cεan -tie" -bo ɔɔa' jɔv' se ε tɔ' ɔn 'je 'dee, εmε -je ε nɪ -wεε Kea 'je wɔ -kwɔlin -saa- ?

<sup>4</sup> Nyɔ -wee' 'jee juo -o ka Kea nɪa tɔ' -wεε nyɔ nɪa sɪ 'tmɔɪ ε. De -cɔɔa' 'de Kea 'a 'sβε 'di, 'kamɔ ε 'da, ε 'naa :

Dɪ "klein εε' wɔ a 'tmɔa ɪ nɪε tɔ' -ti. -Bo ε ke nyɔ 'tmɔ -ti' ε, εmε -ble -kɪn, -wεε εε kpa tɔ 'a "jru.

<sup>5</sup> 'Kaa -bo -aa -cε" 'kpa 'a 'diwɔnyɔnɪa' nɪε -wεε Kea 'a "isɔεa' 'je "jri "kpaε' po 'ee, -mε ka -aa mu 'daa- ? -Aee' nyɔ jɔv' 'beεε' ɔɔ 'je wɔ ka : -je Kea 'a 'cεn jia -a "kpei 'ee, -mε ε se -kɪn 'blee ? 'Kamɔ nyɔɔpu- jɔv' a naa tɔ' i.

<sup>6</sup> 'Mɔ 'na, ε se kan' nɪ-, -bo Kea se 'isɔε 'de ε, -mε ε se ε 'bεε- ε 'je nyɔ -wee' 'a 'pee 'je.



<sup>7</sup> 'De nyo jro' 'bεε- o 'je wlu ke'wle : -Bo 'ma si 'tmua' nuε -wεε Kea 'a to' -ti 'je "jri "kpaε' po, 'de εε' 'nyu 'je "i 'bε 'ee, -mε dεε-ti εε 'daa- 'un dεsaun nuι, -wεε εε' 'pee 'je 'un kpon ε- ?

<sup>8</sup> -Bo ε nu kan' -mo 'de- ε, -mε dεε-ti -aa' nu : -A nu dεsaun -wεε ε 'je dε 'dεε "jru "kpei- po ε- ? Nyu jru' -uba bla -a -pa "kpei wlua -a 'dei ε, dε uba 'tmua 'de -aa -ti' 'un, εmε -nao. Uba' nyu tu ε, -bo Kea 'a 'pee kpon ubu ε, ε 'srei".

### *Nyo jro' se "isre*

<sup>9</sup> -Bo 'ma sea kan' -mo 'da 'ee, -mε 'un 'na : -Apu Suifu-wi" -a -nuε dεwɔn -a je nyu -sea' Suifu nu -sii ? "Un-, ε se kan' nu-, 'un 'tmu ε sese, 'un 'naa Suifu- o, nyu -sea' Suifu nu o, -a -wee' "klein nuε 'e dεsaun 'a "dii -son.

<sup>10</sup> Dε -crua' 'de Kea 'a 'sbe 'di ε 'naa : Nyu jro' se "isre, "isrei due' koun -gbai' ka se nu-.

<sup>11</sup> Dε 'mii 'wɔin jro' se nu-. Nyu jro' o -pon Kea i. Nyu -wee' "klein sie 'kwla. Uu -wee' 'a pee -soon'.

<sup>12</sup> Nyu jro' 'o -pon dε 'dεε nu' i. Dε 'dεε nuι due' koun -gbai' ka se nu-.

<sup>13</sup> Ka -gbain' -floan wɔn nu, 'kamɔ uba' -plion' -je nu-. Uba' muɔ -teε nyu 'sre i pooa' 'a -tea', wlu -ia -wlu' o ubu 'wɔn ε, ka sen 'ε -ku' nu, 'kamɔ u nu-.

<sup>14</sup> Dainwlu 'a 'su -a ji' 'de ubu 'wɔn, ia "kaεε nyu "jrii.

<sup>15</sup> Uba pleε bu -son i -wεε uba 'dba nyu.

<sup>16</sup> -Ta "o -ta ub jiia di -nu' o -mo ε, u son i, 'su -fun" -cruen" ε 'kpa' 'bomɔ.

<sup>17</sup> Uu se pee 'a blu -je juo-.

<sup>18</sup> Uba' pleε Kea.

19 -A -je kan' 'mε dɪ "klein kε' ε 'tmvα, ε 'tmv  
 ɪ 'de nyv -nɪα 'e kε' -son -pee. -Bo ε nɪ kan' -mε  
 nyv -wee' "klein 'a wɔn "muu- 'bo Kea "juɔi. Εε'  
 'pee kɾɔn nyv -wee' "klein 'mε.

20 Nyv -ɔɔ kε' wɔn 'jea' 'jee nv -wee -ɔ -jea "isrɛi  
 'kpa 'bo Kea "juɔi, ɔ se nɪ-. De kε' ε tɔɔα nyv ε,  
 εmε -nɪ ɔ nɪε dεsavn nvi.

### *Kea nve nyv "isrevn 'vn*

21-22 'Kaa kaan ka a, Kea 'a 'diwɔnmɔα' pɔε "jri  
 "kpaε' 'de nyv "o nyv -ɔ -jea Sesi Klisti 'a -tɪ' tɔ' 'vn  
 -pee. Ka Kea nva nyv "isrevn posvn 'bo ε "juɔi ε,  
 ε to εε' svn 'mε. Kea 'a kε' ke εε' wlu 'kwajaavn  
 'tmv εε' -tɪ' 'mε -ke tɛin"

23 dε-nvε' sv -wee' "klein nve dεsavn. Sv se -tɪ'  
 o po ka nɪ- 'de Kea "jri 'de.

24 'Kaa Kea nve svpv 'saavn "jrii -wee sv 'kpa  
 "isrevn foo" 'vn, dε-nvε' Sesi Klisti seie svpv 'de  
 dεsavn 'kwa.

25-26 ɔmɔ Kea -te 'o, 'de ɔɔ' nymɔ 'wla i. Dεsavn  
 'a -kao -ε -jea nyiɔ 'vn -craa 'de ε, εmε -craa Sesi  
 'vn 'bo nyiɔ 'ɔ -kɔi". -Wee nyv -jea ɔɔ' 'mε -tɪ tɔ'  
 'vn ε, ɔ nɪ vva' 'sraade 'bo Kea "juɔi -wee vva'  
 dɪsavn -kwε-. Ka Kea nva -wee εε' 'pee kɾvan  
 dεsavn ε, 'kamɔ -nao. Dɪsavn nyv nva tɛin" ε, ε  
 se svpv ɪα' 'pee kɾvvn-, ε kuue tɔ' i mamav 'sv ε  
 je 'e -sɪanwɪ jεε- -wee εε' 'pee 'jesvn -srɛai" ε po  
 "jri "kpaε' 'bo Sesi Klisti "kpei 'de nyv -ɔ -kɾvan'  
 Sesi 'a 'mε -tɪ svn 'sɔɔn 'de ɔ pɛε o ε, ɔmɔ Kea  
 'daa- "isrɛi 'bo ε "juɔi.

27 -Bo ε nɪ kan' mɔ 'ee, -mε dε jrε' -sie 'o -wee  
 -εε -tɪ' 'vn nyiɔ 'je ɔɔ' -cei" 'bεε- 'ja a- ? "ɪn-, dε  
 jrε' se 'o sie-. Dεε -tɪ nyiɔ se ɔɔ' -cei" 'bεei ε- ?  
 Dεε -tɪ nyiɔ sea ɔɔ' -cei" 'bεei ε, εmε -nɪ ɔ 'wɔan

"isrei 'kpa -ti 'bo Kea "juoi ε, ε se 'e o' ke' won 'jea' 'bn ni-. Ε ni o -tee' 'mea' Sesi 'meea 'de o' -ti' 'bn -kwli" -o.

<sup>28</sup> δε-νυε' -bo nyio 'je "isrei 'kpa 'bo Kea "juoi ε, ε 'de o' Sesi -kwli" -tea' 'bn -o, ε se 'e o' ke' won 'jea' 'bn ni-.

<sup>29</sup> Kea ni Suifu-wi" 'a 'su 'a Kea -oo ? Ε se nyu -sea' Suifu ni 'a Kea ni -ke ? Kιun, ε ni nyu sea' Suifu ni 'a Kea 'me -ke.

<sup>30</sup> Kea -nia due' kouν -gbai', εμε -εε νυε -wεε -bo nyio kpoun Sesi 'a -ti' sun 'soon 'de o ppe o ε, o 'kpa "isrei 'bo ε "juoi. -Bo ε ni Suifu o, -bo ε se Suifu ni o, Kea νυε uupu "isreun 'bn 'de εε' -kwli" -tea' 'bn.

<sup>31</sup> -Bo ε ni kan' -mo 'ee, -me Sesi -kwli" -tea' me -nye' la, -wee nyo se ke' won 'jei 'bodee ? "In-de, -a -wla ke' sun "kpei, -a -na ka ke' nia dewon, 'kam o ε ni-.

## 4

### *Kea ποε Ablaam "isrei*

<sup>1</sup> 'De Ablaam, -aa "ji 'wla 'e 'bn ε, ka -a -je 'da 'de -mo' -ti' 'bn 'ja a- ? Dεε -ti Kea po o -ti' o ε- ?

<sup>2</sup> -Bo Kea 'daa- Ablaam "isrei 'de o' nuudi 'a -ti' 'bn 'de ε, -me o 'bee- o 'je o' -ce" -fan "kpei po 'de-, 'kaa -me ε se 'o Kea "juoi ka -mo ni-.

<sup>3</sup> Wlu -ε -crua' 'de Kea 'a 'sbe 'di ke 'da 'de Ablaam 'a -ti' 'bn ε- ? Ε 'naa : Ablaam -tee' Kea -kwli", εμε -nye' -wee ε 'do- "isrei 'bo ε "juoi.

<sup>4</sup> 'De -bo nyo nu dbo ε, o 'je εε' -kei" 'je. Εε' -kei" tu ε, nyo 'o 'dεε -paan-', 'kaa δε o 'jea 'je see ε, εμε -o.

<sup>5</sup> 'Kaa nyo -sea' nuudi -o -jea "kpei 'pen 'ble -wee Kea -nua' desaunvi 'saun "jrii, -o -te ε

-kwlɪ" ε, -mε εε 'dɔɔ- "isrɛi 'bo ε "juɔi 'de ɔɔ'  
Kea -kwlɪ" -tea' 'ɔn. -Mε εε' "isrɛa' tu ε, ε se ɔɔ'  
nυɔɔbo 'a -kei" nɪ-, ε Kea 'a -paan' -o.

<sup>6</sup> 'Kamɔ Dafidɪ 'da -ke. Nyɔ ka ke' "sia 'nynɪ  
-ɔ sea kan' nυ mɔ Kea 'daa- "isrɛi 'bo ε "juɔi ε, ɔ  
'tmυ -mɔɔ' "juɔi peeε -tɪ.

<sup>7</sup> ɔ 'na :

Nyυ -υυa dɪsain Kea -kɔa' -wεε -υυa -kɔ ε 'mυυa  
"kpei- ε, -wi" -mυ 'di nmɔ wɔn.

<sup>8</sup> 'De nyɔ -ɔɔ dɛsavn Tυ"bo sea -sro' 'bo ɔ "jru ε,  
-mɔ nυ 'mυa-.

<sup>9</sup> "Juɔi peeε -tɪ Dafidɪ 'tmυa -ta 'ee, ε Suifu-wi"  
'a 'sυ 'a wlu -o ? -Aee', ɔ 'tmυυε 'de nyυ sea' Suifu  
nɪ 'a -tɪ' 'ɔn -kee ? Dεε-tɪ 'ma -tees' i kan' a, εmε  
-nɪ -a -na Ablaam -tes' Kea -kwlɪ" εmε -tɪ Kea  
'dɔɔ- "isrɛi.

<sup>10</sup> Dεεnɔ" Kea 'dɔɔ- "isrɛi ε- ? ɔ mu 'klen la  
'sasa -wεε Kea 'dɔɔ- "isrɛi -ae, -aee' ɔ se 'klen mu  
'sυ Kea je ɔ "isrɛi 'daa- ? ε -ta ɔ sea 'klen mu ke  
ε, 'bomɔ Kea 'dɔɔ- "isrɛi, ε se ɔ mu 'klen -wεε ε  
'dɔɔ- kan'nɪ-.

<sup>11</sup> -Ta Ablaam -tea' Kea -kwlɪ" -wεε Kea 'dɔɔ-  
"isrɛi ε, -mε ɔ se 'klen mu ke. 'Klen mua' mε 'bɔɔ-  
de. εmε -nɪ dbεεde Kea ke Ablaam -tua" εε' juo  
'ɪn. Ka ε nυa 'de Ablaam 'a -tɪ' 'ɔn, 'kamɔ -nao.  
ε nυ kan' mε, -wεε nyυ "klein sea' Suifu nɪ, -wεε  
-υυ -tea' Kea -kwlɪ" 'de εε 'daa- "isrɛυn ε, ɔ 'je  
υυυ 'a "i-saa -nε nɪ-.

<sup>12</sup> 'De ɔ nɪε Suifu-wi" "bo -ke. ε se Suifu "klein  
-mυa' 'klen -nɪ kan' Ablaam 'a "nynυu- nɪ-, 'kaa  
Kea -kwlɪ" -tea' -ε -nɪa 'de ɔ 'ɔn -mε ɔ sea 'klen  
mu ke ε, nyυ "klein -υυ -tea Kea -kwlɪ" kan' a, ɔ  
nɪ υυυυ "bo 'mε -ke.

<sup>13</sup> Kea cɛn wlu -tie" 'de Ablaam ke ɔɔ' "nynυu-  
-pee, ε 'na υυυυ -je 'kmυ -wee' "klein 'ble ka υυa'

'ken nia. E se Ablaam 'jee ke' wɔn eme ni-, ɔ -teɛ' Kea -kwɔlɪ" -wɛe ɔ 'kpa "isrei 'bo e "juɔi, eme -nɔɛ' -wɛe Kea cɛn wlu -tie" 'de ɔ -pee.

<sup>14</sup> Nyɔ -ɔɔ tba ɔɔa' -cɛ" 'e 'kpi tɔ' "i -wɛe -ɔɔa -jea ke' wɔn -bo ɔɔa sea 'ken kpa 'de e, -mɛ Kea -kwɔlɪ" -tea' niɛ dɛ foo" -o, -wɛe wlu Kea cɛan -tie" se dɛwɔn ni-.

<sup>15</sup> Ke' e -sa' Kea 'a 'cɛn "blo, dɛ-nɔɛ' -ta ke' nia 'bomɔ eɛ wɔinblaa' ni-. 'De -ta ke' sea ni e, -mɛ eɛ' wɔinblaa' se 'o ni-.

<sup>16</sup> Eme -ti Kea nu nyɔ -ɔɔ -tea' e -kwɔlɪ" 'saavɔn "jrii -wɛe di e ciɔan nyɔ 'nyɔni e, e 'ji ɔɔɔɔ "nyɪ foo" 'ɔn. -Jɛ e nia kan' -mɔ 'ja a, -mɛ di Kea "sia 'nyɔni 'de Ablaam -pee e, i niɛ ɔɔ' "nyɔnuu- -wee' 'a dɛ -o. Suifu-wi" -ɔɔ -nia 'o Kea 'a ke' -sɔn e, e se ɔɔɔɔ 'a 'sɔ 'a dɛ ni-, 'kaa nyɔ "klein sea' Suifu ni, -wɛe -ɔɔ -jea Kea 'a wlu tɔ 'ɔn ka Ablaam nɔa, ɔɔa' dɛ -o -ke. -Mɛ Ablaam niɛ Kea 'a -jei" naavɔn -wee' "klein "bo -o.

<sup>17</sup> Wlu -cɔɔa' 'de Kea 'sbɛ 'di e, 'kamɔ e 'da, Kea 'naa :

Ablaam, -mɔ 'ɪn -te' 'o -wɛe 'ɪn nu 'blɔa- -tuu"-tuu "bo 'ɔn.

Kea -eɛ -ti' ɔ 'jea tɔ' 'ɔn, -a -niɛ ɔɔ' "nyɔnuu -o 'de e "jri 'de. Ka Kea -sa 'mɛɔn "kunyɔɔ' -wɛe -bo e 'na dɛ ni 'kmɔ 'sɔ -mɛ nia 'kmɔ e, eme Ablaam 'je tɔ' 'ɔn.

<sup>18</sup> ɔ -teɛ' Kea -kwɔlɪ" 'de -mɛ 'kamɔ ɔ se tɔ' tba-ta 'ble see 'bo ɔɔ' -cɛ" -kwɔlɪ". 'Kamɔ e ni -wɛe ɔ 'kpa 'blɔa- -tuu"-tuu "bo, ka Kea "sia 'nyɔni 'de ɔ -pee e, e 'naa : Ka 'ci -sɪn -tia, 'kamɔ -ma "nyɔnuu- a mu -tia'.

<sup>19</sup> 'De eɛ' nɔ" tu 'di -mɛ Ablaam 'bɛɛ- ɔ 'je -sɪn 'a kmɛ' 'due 'ble, ka ɔ 'kpa -kea" "nyɔnuu- 'wɔlɔ-ti e,

o 'je kan' 'me. 'De ka Sara 'wlu 'o -gbaan 'a -jei" ε, o ju' -ke. 'Kaa 'de εε' -ti' 'un ε, o' Kea -kwli" -tea' se "kpei cen-.

<sup>20</sup> O se ppe iplee- 'de wlu Kea cen -tie" 'de o -pee 'a -ti' 'un. O -tee' -kwli". O' Kea -kwli" -tea' me -kuu o' di i -wee o 'bεε- Kea 'a 'nyni "i.

<sup>21</sup> O 'je kan' 'me 'pepe de -εε wlu Kea cen -tie" ε 'na ε 'je nu ε, ε 'bεε- εε' nva' 'me -ke.

<sup>22</sup> Emε -ti Kea nu o "isrei 'un.

<sup>23</sup> Kea 'a o' -ti' o poa' -ne, ε se 'cruε 'de o' 'su 'a -ti' 'un, ε 'cruε 'de -a -wee' 'a -ti' 'un -ke.

<sup>24</sup> Kea -ε -sa -aa Tu"bo Sesi 'de 'meun "klu -wee -ε -jo 'kmv de, -bo -a -te' ε -kwli" ε, εε muε -a -ti' o poa' -ke.

<sup>25</sup> O tooε 'e 'me 'de -aa disain 'a -ti' 'un, -wee o son "kunyio' 'de -a -je "isreun 'kpa 'bo ε "juoi.

## 5

*Nyu -uv -kpa "isreun uv ke Kea -seea' wlu "kpei-*

<sup>1</sup> -Je -a -tea' -aa Tu"bo Sesi Klisti -kwli" ε, -a -kpa "isreun 'bo Kea "juoi -me -a -ke Kea -seea' wlu "kpei- 'bode.

<sup>2</sup> Sesi mo -nυε' -wee -a -bεε' -a -je Kea -pun" 'kpa -wee 'saavn ε nva -a "jrii -a -je ε sin 'soon kpuun -kli. 'De de -blea -aa 'mva- a, emε -ni -a -je kan' 'me, -ta Kea nia -aa muε 'o nia' -ke, -wee ε ke -a -je εε' 'beoδε 'un -gble'.

<sup>3</sup> ε se -mee' 'su ni, 'kle -a -jea, 'de Sesi 'a -ti' 'un ε 'bleε -aa 'mva-, de-nυε' -a -je kan' 'me, -bo -a -ceen 'e 'kle 'un ε, -wee -aa -cian ppe "woin 'bεεa'.

4 'De -bo -a -cian pɛe "wɔin 'bɛɛa' -mɛ -aa muɛ -sisi' nyna'a'. -Bo -a -cɛɛn 'e 'kle 'ɔn, -wɛɛ -a se wlu -kwlin -saa', -mɛ -a tba Kea tɔ' 'i.

5 'De ɛɛ' Kea tɔ' "itbaa' tu se -a -tɔn' "i 'dbaai, dɛ-nvɛ' ɛɛ' -Suu ɛ "nyia -avɔn ɛ, ɛmɛ -jii" ɛɛ' nyɔ 'a -tɔ' kmaa' 'de -a pɛɛ o.

6 Tɔ' -o, -ta -a sea 'diikua' 'blee- ɛ, 'bomɔ Klisi 'mɛɛ 'diwɔnyɔnɔn 'a -tɔ' 'de nɔ" Kea -tua" 'di.

7 Nyɔ ɔ -bɛɛa' ɔ -jea 'mɛ -tɔ' 'wɔɔn- 'de kɛ' wɔn'jei 'a -tɔ' 'ɔn ɛ, -mɔɔ' 'jea' nɛ 'kle. "Ko nyɔ 'bɛɛ- ɔ 'je 'mɛ -tɔ' 'wɔɔn- 'de nyɔ 'dɔɛ 'a -tɔ' 'ɔn ɛ. Nyɔ se o juo-.

8 'Kaa ka Kea nva ɛɛ' nyɔ 'a -tɔ' kmaa' to sɔn 'de -a -pɛɛ ɛmɛ -nɔ -ta -a -nɔa 'diwɔnyɔnɔn ke ɛ, 'bomɔ Klisi 'mɛɛ -aa 'mɛa'.

9 ɔɔ' nymɔ -wɔlai mɛ -nvɛ' -wɛɛ -a -kpa "isrɛvɔn 'de Kea 'jri 'de kaan ka. ɔmɔ ɔɔ muɛ nva' -wɛɛ -a -je Kea 'a 'cɛn wɔin" 'pɔ,

10 dɛ-nvɛ' -ta -a -nɔa Kea 'a tɔnyɔ ke ɛ, 'bomɔ ɛɛ' "Ju 'mɛɛ -aa 'mɛa' -wɛɛ -a -ke Kea -seea' -tɔ' "kpei-. 'De -bo ɔɔ' 'mɛa' nvɛ -wɛɛ -a -ke Kea 'je -tɔ' "kpei -seea' a, -mɛ ɔɔ' 'kmɔnɔa' a muɛ -a 'pɔva' see 'de Kea ke -a -je i "sii-.

11 'De ɛ se -mɛɛ' 'sɔ nɔ- dɛ -jɛ -blea -aa 'mva- -gblein' -wɛɛ -aa pɔa tuosɔn de ɛ, ɛmɛ -nɔ -a -je kan' 'mɛ kaan ka -aa Tɔ"bo Sesi Klisi mɔ -nvɛ' -wɛɛ -a -ke Kea -sea' wlu "kpei.

### *Adam ke Klisi ke*

12 Dɛ -nɔva tɛin" ɛ, ɛmɛ -nɔ dɛsavɔn 'wɔan 'nɔ 'kmɔ ji -tɔ ɛ, nyɔ due' mɔ -jɛ 'nɔ. Dɛsavɔn -nɛ, ɛɛ' -kao mɛ -nɔ 'mɛa' -wɛɛ 'mɛa' -cri" nyɔ -wee' "klein "kpei -sɔan, dɛ-nvɛ' nyɔ -wee' "klein nvɛ dɛsavɔn.

13 -Ta Kea sea Moisi ke' "nyɪ ke ε, -mε desavn ni 'nɔ 'kmɯ "kpei 'mε sese. 'Kaa Kea 'a -gbɯn ε ja, δε-nyε' ke' se ni ke 'de εε' nɔ" tu 'di.

14 'De -mε 'kamɔ δε -tba' 'e Adam "kpei -wεε -ε -jεεa Moisi ε, 'mεa' -cri" nyɯ -wee' "kpei. Nyɯ ka Adam blaa Kea 'a wlu wɔin, -ɯɯ sea kan' nɯ ε, ɯɯ -wee' a 'mεε -ke. 'De Adam mɔ ε, ɔ niε "ju -ɔɔ mua jia 'a "ipoo δε -o.

15 'Kaa ɯɯ se δε due' ni-. Desavn Adam nɯa nyɯ se ε 'bεε- nyɯ 'je ε Kea 'a 'saavn "ipoo-, δε-nyε' 'de nyɔ due 'a desavn 'a -ti' 'ɯn, nyɯ -tuu"-tuu -mε, 'kaa 'saavn Kea nɯa ε 'bei" ε je dɪ -wee' -sii, δε nyɔ 'je ε "ipoo, ε se ni- εmε ji' nyɯ -tuu" "kpei. Εε' 'saavn tu jiiε 'de nyɔ due' koun -gbai' 'ɯn. ɔmɔ -ni Sesi Klisi, Kea 'a -paan'-.

16 'De δε εε' -paan' tu ja -kwɔi ε, -mε niε εε' -nε ka-, ε ke nyɔ due 'a desavn 'a -kao se "ipoo ka ni-. 'De nyɔ due' 'a desavn 'a -ti' 'ɯn ε, Kea 'a 'pee kpɯn nyɯ -wee' "klein mε, 'kaa kaan ka εε' 'saavn pɔε nyɯ "isrεɯn 'bo Kea "juɔi -mε -a jea kea wɔn o to -to -to.

17 -Bo nyɔ due' 'a Kea 'a wlu wɔinblaa' nɯε -wεε 'mεa' -cri" nyɯ -wee' "klein "kpei 'ee, 'de -mε nyɯ -a mua εε' 'saavn klaa" ke εε' "isrεa' sɯn 'soɔn kpɯan' -wi" -mɯ 'ee, ɯɯ se 'kmɯni'a' -sea' -kwε -ta 'ble 'jei 'de Sesi Klisi 'a 'sɯ 'ɯn see ?

18 Mε ka 'de nyɔ due' koun -gbai' 'a -kɔ 'ɔ -ti' 'ɯn 'pee kpɯan nyɯ -wee' "klein ε, 'kamɔ nyɔ due' koun -gbai' 'a "isrεa' seie nyɯ -wee' "klein -wεε ɯɯ 'je 'kmɯ ni-.

19 Ka nyɔ due' koun -gbai 'a Kea 'a wlu wɔinblaa' nɯε -wεε nyɯ -tuu"-tuu 'kpa desavnɯɯn ε, 'kamɔ nyɔ due' 'a Kea 'a wlu



wɔn 'jea' nʊ ε, -wɛɛ nyʊ -tuu"-tuu 'je "isrɛʊn 'kpa.

<sup>20</sup> 'De -ta ke' jiia 'sʊ ε, dɛsaʊn ke ɛɛ' "ikmaa' 'wɔɛ 'kwla, 'sʊ ke' 'ɛ wlu wɔɪnbla'a a 'kpa "kpei jeejee. 'Kaa -ta dɪsaɪn -tuu"-tuu nɪa, 'bomɔ Kea 'a 'saʊn a 'kpa'a "kpei sɔɔn- sɔɔn-,

<sup>21</sup> 'De ka dɛsaʊn ja 'mɛa' -kwɔɪ 'de ε -cria" nyʊ "kpei ε, 'kamɔ Kea 'a 'saʊn ja "isrɛa' -kwɔɪ -wɛɛ ε "nyɪ nyʊ 'kmʊnɪa' -sea' -kwɛ -ta 'ble 'de -aa Tʊ"bo Sesi Klisi 'ʊn.

## 6

### *Nyɔ -ɔ -ke Klisi "sia "i ε*

<sup>1</sup> -Bo ε nɪ kan' -mɔ 'ee, -mɛ ka -a -je 'da- ? -A -je nʊ : -A -ti" 'e dɛsaʊn 'di -wɛɛ Kea 'a 'saʊn 'je "kpei 'kpa a- ?

<sup>2</sup> "ɪn-, ε 'bo kan' -mɔ nɪɛ 'nɔ 'kmʊ. -Apʊ ka 'mɛʊn nɪa -ɔ -nɪa kan' ka -a -je dɛsaʊn nʊa' nya kpa sʊn nʊ ke'wɛɛ ε- ?

<sup>3</sup> -Aa "ni "jru pɔɔa' 'de Sesi Klisi 'a 'nyɪnɪ 'ʊn mɛ -toɛ ka ɔ ke -a -sɪi" a "i ε. 'De wlu -nɛ 'de tɛn'. Ke 'da ka : -Apʊ -pɔɔa "ni "jru 'de Klisi 'a 'nyɪnɪ 'ʊn -a -wɔan ka ɔ 'mɛa -aa 'mɛa'.

<sup>4</sup> -Ta -a -pɔɔa "ni "jru, ka nyɔ ɔ 'mɛa -wɛɛ ɔ ke Klisi a nmaea i -tadue, 'kamɔ ε nɪ-. -Wɛɛ ka ɔ "Bo Kea 'a "ikmaa' -sɔ "kunyɪɔ' -wɛɛ ɔ jia 'kmʊ de ε, 'de -apʊ mɔ 'je kan' nɪ -ke, -wɛɛ -a -je 'e 'kmʊ dee 'ʊn naa-.

<sup>5</sup> -Jɛ -a -ke Klisi ma tu due' 'de ɔ ke -a "sia "i 'de ɔɔ' 'mɛa' 'ʊn ε, -mɛ ɔ ke -aa muɛ "i "sia' -ke 'de ɔɔ' -klu' sɔɔan' 'ʊn.

<sup>6</sup> Dɛ -a -jea -kwɔɔ o sie ε, ɛmɛ -nɪ -aa nɪsʊn -nɪa tɛɪn" ε, -mɛ ke Klisi 'mɛɛ 'bo tu -kwɔɪ", -wɛɛ -aa

desavnukmu son i 'de desavn nva' se -a kuvon 'vn  
'ble 'bode.

<sup>7</sup> Nyɔ ɔ -mea desavn se ε 'bεε- ε 'je ɔ wɔn -sii  
'bode.

<sup>8</sup> 'De -bo -a -ke Klisi 'mε -tadue ε, -a -je kan' 'mε  
ɔ ke -aa muε 'kmvniα' -tadue -ke,

<sup>9</sup> dε-nvε' Klisi -soan "kunyɔɔ' se 'mei 'bode.  
'Mea' se ɔ "wɔin 'bεε-.

<sup>10</sup> 'De 'mea' ɔ 'mea, ɔ 'mevn desavn 'a 'mea' kpe  
due' kuvon -gbai'. 'Kaa kaan ka ɔ jε 'kmv de.

<sup>11</sup> Aopv mɔ -ke ε, ao ke Sesi Klisi "siie "i ka nyv  
-vɔ -mea 'de desavn 'a -ti' 'vn -wee -vɔ -niα Kea  
'a 'kmvniα', 'kamɔ ao 'je aoa' -ce" ja -gbv.

<sup>12</sup> Ao 'bo aoa' -cei" "taiε, -wee desavn nva 'a 'tvn  
'bo aopv kuvon 'vn 'bleε, 'de ao 'bo εε' -kwlvti nvε.

<sup>13</sup> Ao 'bo aoa' 'dae- "i "taiε, -wee ι 'bo desavn  
'a dbonvdi niε. Ao "nyv aoa' 'kmv -wee' Kea, ka  
nyv -vɔ -wlvα 'e 'mea' 'vn -wee -vɔ jia 'kmv de  
niα, 'kamɔ ao 'je ni-. Ao "nyv aoa' 'dae- Kea, -wee  
ι 'je "isrɛdi nva 'a -tea' -te.

<sup>14</sup> Ao 'bεε- ao 'je kan' nv, dε-nvε' desavn 'a  
'ikmaa' se aopv wɔn -sii 'bode. Kaan ka ao se  
'o ke' -son ni, 'kaa ao niε 'o Kea 'a 'saavn -son.

<sup>15</sup> Ka -a -je 'da- 'jaa- ? -Jε -a -niα 'o Kea 'a 'saavn  
-son -wee -a sea 'o ke' -son ni ε, -mε -a -bεε' -a -je  
desavn nv 'jaa ? "Iv-, ε 'bo kan' niε.

<sup>16</sup> Ka -bo ao cen aoa' -ce" wlv "kpei 'de nyɔ 'kwa  
-mε ao 'kpa ɔɔ' kuvon -wee ao 'je ɔ wɔn 'je ε, ao  
se ε juoo- ? -Bo ε ni desavn mε aoa 'je wɔn 'ja a,  
-mε aoa muε 'mea'. 'De -bo ε ni Kea mε aoa 'je  
wɔn ε, -mε aoa muε "isrɛvɔn 'kpaα' 'bo ε "juvi.

<sup>17</sup> 'Ma poε Kea 'se-, dε-nvε' tein" ε, ao niε  
desavn 'a kuvonv- 'de-, 'kaa kaan ka tv' -ti nyv

tɔɔ a aopv- ε, ao 'ji wɔn 'de aoa' pɛe -wee' "klein 'ɔn.

<sup>18</sup> Ao -seie' 'de deɣaʋn 'kwa 'bode, ao 'kpa 'isɾɛdɪ nʋa 'a kʋɔnpv-.

<sup>19</sup> Dɛɛ-ti 'ma pɔoa kʋɔnpv- 'a -ti' "i 'de ao -pee ε, ɛmɛ -ni dɛ 'ma 'tmʋa 'ɪn nɪɛ "i ao 'je ε 'mii 'wɔn 'pepe. Tɛin" ε, dɪ -nyɪniia "jrii ε, dɪ -sea' ka -cɔɔn' ka nɪ ɪmɪ -ble aoa' 'kmʋ kʋɔn 'ɔn -wee ao se 'e Kea "jri "dei nmɔɔ-, 'kaa kaan ka ao "duo aoa' 'kmʋ 'ɔn -wee ao 'je "isɾɛdɪ nʋ, 'de ao 'je 'e Kea "jri 'dei nmɔɔ-.

<sup>20</sup> -Ta ao nɪa deɣaʋn 'a kʋɔn ε -mɛ aoa' -ti' se "isɾɛdɪ nʋa 'a -ti' 'ɔn nɪ-.

<sup>21</sup> Ao nʋa -mɪ tɛin" -nʋ -nʋ 'ee, dɛ ao 'je 'o ε- ? 'Mɔ 'na ɪa' -kei" a 'dbaa aopv -tɪn' "i 'de -sɪanwɪ 'di o, dɛ-nʋɛ' ɪa pɔɛ 'mɛa' "jru "kpei-.

<sup>22</sup> 'Kaa kaan ka -je ao -seia 'de deɣaʋn 'kwa 'bode ε, -mɛ ao 'kpa Kea 'a kʋɔnpv-, dɛ ao 'jea 'o -mɔ ε, ɛmɛ -ni 'pepe nɪa'. Ao ke Kea 'je i -te -wee 'kmʋni'a' sea' -kwɛ -ta 'ble nɪ 'e ɛɛ' "jru 'a "ti 'ɪn,

<sup>23</sup> dɛ-nʋɛ' deɣaʋn 'a -kei" mɛ -ni 'mɛa', 'kaa nyʋ -ʋv -ke -aa Tv"bo Sesi Klisti "sia "i ε, -paan' Kea "nyɪa ʋpʋv foo" 'ɔn ε, ɪmɪ -ni 'kmʋni'a' -sea' -kwɛ -ta 'ble ε.

## 7

### *Ba "blitia 'a "ipoo-ti*

<sup>1</sup> 'Ma de'di -wi", 'ma jɪɛ -ti' "ipooa' -wee dɛ 'ma 'tmʋa ao 'je ε 'mii 'wɔn. Dɛ 'ma jɪa 'tmʋa' a, ao juɛ' see, dɛ-nʋɛ' ao juo kɛ' 'mɛ. Ao 'je kan' 'mɛ -ta nyɔ nɪa 'kmʋ ε, 'bomɔ kɛ' 'blee ɔ wlu "kpei.

2 'Kamɔ ε ni -ke 'de jra 'nynɔ 'ɔ -ti' 'ɔn. Nɔ" -ε 'di va' kvan nua 'kmu ke ε, -mε υ nιε 'o ba "blitia 'a κε' -son, 'kaa -bo va' kvan 'wlv 'kmu ε, -mε υ 'wlv ba "blitia 'a κε' -son 'mε.

3 'De -ta va' kvan nua 'kmu -bo υ 'pɛen- "junmɔu jɔ' 'de ε, -mε nyυ a mu υ jɛi" 'jenynɔkpao' 'daa'. 'Kaa -bo va' kvan 'mε, υ 'bεε υ 'je "junmɔu jɔ' "bliti, -mε nyυ se ε 'bεε- nyυ 'je υ jɛi" 'jenynɔkpao' 'daa-, dε-nυε' υ -tεε va' -cε" -pee, υ se ba "blitia 'a κε' -son ni-.

4 'Ma de'di -wi", 'kamɔ ε ni -ke 'de aoa' -ti' 'ɔn, dε ao ke Klisi "siia "i ε, εmε -nυε' -wεε ao ke κε' -seea' i. Ao 'kpa nyɔ jɔ' 'ɔ nyυ. "Ju Kea -sa 'e 'mεvɔn "klu -wεε ε ja 'kmu de ε, ɔmɔ -ni aoa' 'blei 'bode. 'De εε' -ti' 'ɔn ε, -a -bεε' -aa nυvɔi 'je Kea "jri 'dei nmɔɔ-.

5 -Ta -aa -cε" 'kpa 'a 'tɔn nυ-ti 'blea -a kvɔn 'ɔn tɛin" ε, -mε tɔ' saɔn -nua 'de -a 'ɔn ε, υmɔ -a -po -a -je o. Dε-nυε' -wεε ι sɔan "nyɔ', εmε -ni ιa blaa κε' 'ε wlu wɔin 'de -εε -ti' 'ɔn -a diε 'mεa' 'wɔin.

6 'Kaa kaan ka -a -ke κε' -seea' i -a -wlv 'e κε' 'ε 'kle 'di 'mε 'bode, ka nyɔ ɔ 'mεa, 'kamɔ -a -ni 'de εε' -ti' 'ɔn. Kea 'a -Suu mε -ε po -a -je o -wεε -aa nυv Kea "juɔi ka dee ka-, ε se κε' -cɔua' tɛin" ni 'bode.

### *Κε' 'ε ji -po 'de ε- ?*

7 -Bo ε ni kan' -mɔ la 'ee, -mε ka -a -je 'da- ? A -bεε' -a -je nυ : κε' se dε 'dɔe ni- ? "In-, -a seε 'bεε- -a -je kan' 'da. -Bo κε' se ji 'de ε, -mε dε -nua dεsavɔn 'in seε juoi. Ka dε 'ε nyυ pɛε "ipoa' nua dεsavɔn ε, -bo κε' sɔ 'tmυ 'de ε, -mε 'in seε juoi -ke 'de-. Κε' 'na : Dε 'bo -ɔn pɛε "ipoa !

8 Δε κε' 'tmva 'mva "kpei mo 'ma to' saun tba -wεε ε -sa dt -tuu"-tuu -klu' 'de 'ma 'kmv 'vn -wεε ιa pōa 'vn pεε "i. -Ta κε' sea jii ε, -mε to' saun -teε 'tun.

9 Tεin" -ta κε' sea jii ε, -mε 'vn -teε 'ma -ce" -pee. 'Kaa κε' jia 'sv ε, 'ma to' saun 'wlvε "blo.

10 'Sv 'mo 'mεε. Κε' -ε -jea 'kmvnta' "jru "kpei-po 'de ε, -je ε jεεa 'mo 'sv ε pōε 'mεa' "jru "kpei-

11 δε-νυε' no" -nta 'mva- mε 'ma to' saun "duo 'vn -wεε ι jii 'de κε' 'vn 'de ι pōo 'vn 'srει -wεε κε' ja 'vn 'mεa' bι'.

12 -Je ε nta kan' -mo 'ja a, -mε se -ko -pvn" ni, ε nte 'pepe, ε 'srει", ε nmō "jrrii.

13 Δε -nmōa "jrrii 'ee, ε 'βεε- ε 'je 'mo 'mεa' bι' ja a- ? "In-, ε se kan' ni-, 'kaa ε desavn mε -nue "i -ε -je "jri "kpaε' po -je 'dōεε 'vn "duo- 'de -ε -je 'vn 'mεa' bι' ja-. Δε desavn nta 'vn, εmε -nao. Εε' "ikmaa' se 'tmv-ta 'ble.

### *Desavn a wa nyv 'kpi "i*

14 -A -je kan' 'mε κε' 'wlvε 'e Kea 'vn, -mε se -too' -ta 'ble, 'kaa 'mō ε, 'vn nte nyio -o, 'vn nte 'e 'bluku 'vn. 'In pleεε' 'de desavn 'kwa. 'In nte εε' kvōn -o,

15 δε-νυε' dt 'ma nva 'maa 'wōn ι 'mii-, δε 'ma -pōan 'maa nv -mε, δε -je 'ma 'nylavn mε 'ma nv.

16 -Bo δε 'ma nva εε' nv 'ma -ce" 'kpa 'ton ε, -mε ka κε' nmōa "jrrii ε, 'vn juoε'.

17 'De δε -je -nta 'e mu -gbein' ε, εmε -ni -bo 'ma sea kan' nv ε, -mε ε se 'ma -ce" -te' to' ni-, 'kaa desavn -ε -tia" 'de 'vn pεε o ε, mε -εε nv kan'.

18 Ka δε 'dōε sea 'de 'ma 'kmv 'vn ni 'vn 'je kan' -mo 'mε, 'de 'ma nyiojō 'vn mō 'ma 'da, δε-νυε'

de 'dɔe nva 'a tɔ' ɔ ji 'de 'ʊn 'ɛ kpuɔn-, 'kaa 'ʊn se  
ɛɛ' nva 'a 'kpu 'ble.

<sup>19</sup> De 'dɔe 'ʊn nɪa "i 'ʊn 'jea nɔ ɛ, 'maa nɔ -mɛ,  
'kaa dɛsaʊn 'ʊn sea "i nɪ 'ʊn 'jea nɔ ɛ, ɛmɛ 'ma nɔ  
jeejee.

<sup>20</sup> De 'ma pleea -bo 'ma sea -mɛ nɔ ɛ, -mɛ ɛ se  
'mɔ -ɔɔ nɔ kan' nɪ-, 'kaa dɛsaʊn -ɛ -tia" 'ʊn pɛe o  
ɛ, ɛmɛ -o.

<sup>21</sup> De -ɛɛ nɔba 'de 'ʊn 'ma 'jea mɛ -nɪ -bo 'ʊn  
nɪɛ "i 'ʊn 'je dɛ 'dɔe nɔ ka "o ka a, dɛsaʊn 'nɛ 'ʊn  
-pɔn".

<sup>22</sup> De, 'de 'ma pɛe 'a "kɛ o ɛ, Kea 'a kɛ' mɛ -ɛɛ  
"dia 'ma 'je.

<sup>23</sup> 'Kaa kɛ' dee jɾɛ' mɛ 'ma 'dae- bla 'o 'de. ɛɛ'  
kɛ' tu ke kɛ' -ɛɛ "dia 'ma 'jea se dɛ due' nɪ-. ɛmɛ  
-nɔɛ' -wɛɛ dɛsaʊn nɔba 'a 'tɔn 'ble 'ʊn kɔɔn 'ʊn  
'de 'ma 'dae- -wee' a 'je ɛ wɔn.

<sup>24</sup> Ao -gbɔn dɛ 'ʊn nɪa "nmianyɔ 'de 'ma nyɔɔɔ  
'kwa a ! -ɔ -je 'ʊn seie la 'de 'ma 'blɔku -blea 'ʊn  
blu" -blu blu" 'kwa a- ?

<sup>25</sup> Kea 'a 'nynɪ "bɛi 'de -aa Tɔ"bo Sesi Klɪsɪ 'ʊn  
ɛ !

Wlu 'ma 'wɔba 'tmɔa' -ta dɛ 'ma 'jea i 'de ɛ 'ʊn  
mɛ -nɪ 'de 'ʊn 'mɪ -sɔn ɛ, Kea 'a kɛ' mɛ -ɛɛ "dia 'ʊn  
nɪɛ "i 'ʊn 'je 'je, 'kaa 'ma 'blɔku -mɛ 'jee 'o dɛsaʊn  
'a kɛ' wɔn.

## 8

### *Kea 'a -Suu a po -a -je o*

<sup>1</sup> 'Ma 'cɛ, kaan ka la 'ja a, nyɔ -ʊɔ -ke Sesi Klɪsɪ  
"sia "i ɛ, 'pɛe seea -wɪ" -mɔ 'mɛ 'bode,

<sup>2</sup> dɛ-nɔɛ' Kea 'a -Suu -bo nyɔ ke Sesi Klɪsɪ "sii- "i  
-wɛɛ -ɛɛ -nyɪa" nyɔ 'kmɔnɪa' a, ɛmɛ seie 'ʊn 'de

'mea' 'kwa. 'In se desavn 'a ke' 'e kvonkwla' nu 'bode.

<sup>3</sup> De ke' won 'jea' sea 'bee- e 'jea nu e, eme Kea nu. Dee-ti ke' sea 'bee- e 'jea nyu 'puu- e, eme -ni. 'bluku se ee' won 'jea 'a 'kpi 'ble, eme -ti Kea dbo ee' "Ju -wee ka -a -nia o ni kan' 'de o 'je -aa 'sraade ni-, eme -nue' -wee e kpoun o 'pee 'bo -aa -koi". Ka Kea nua desavn 'a i -sasvn, 'kamo -nao.

<sup>4</sup> Kea nu kan' 'me -wee "isrea' ke' e "sia 'nynt e, -a -bee' -a -je e nu 'pepe, de-nue' 'bo -me 'de e, -aa -ce" 'e nyioto' 'o po -a -je o 'bode, 'kaa Kea 'a -Suu me -ee po -a -je o kaan ka.

<sup>5</sup> Nyu -nia vva' nyioto' 'o 'kmu e, vva' 'tun nudu 'a 'su 'a -fli vva 'wla i. 'De nyu -nia Kea 'a -Suu 'a 'kmu e, eme -po' vpu -je o, -wee vva nu ee' -kwlvti.

<sup>6</sup> 'De di 'bluku nua "i nyo -oo -kpa 'o -mi 'de e, oo' se 'e 'mea' i 'teen-, 'kaa nyu -vva nua Kea 'a -Suu 'a -kwlvti e, vva mue 'kmunia' -wee vva' pee 'je blu.

<sup>7</sup> Nyu -vva bla 'o vva' nyioto' 'de e, vva nue vva' -ce" Kea 'a tonyu 'vn, de-nue' vva' jaa "jru ja 'de Kea 'a ke' -pee, 'de vu se e 'bee- mo'o -ce".

<sup>8</sup> Nyu -vva -jea vva' -ce" 'e nyioto' won e, vu se e 'bee- vu 'je 'e Kea "jri 'dei nmoo-.

<sup>9</sup> 'De aopv mo ao se aoa' -ce" 'e nyioto' 'o 'kmu ni-, ao nie Kea 'a -Suu 'a 'kmu, de-nue' Kea 'a -Suu "ti 'de aopv 'vn 'e. 'De nyo Klisi 'a -Suu sea 'e 'vn ni e, -me -mo se oo' nyo ni-.

<sup>10</sup> 'De -bo Klisi -mo ni 'e aopv 'vn e, -me 'kamo aoa' 'bluku -me 'mee 'de disavn 'a -ti' 'vn 'kaa aoa' -suu nie 'kmu de-nue' ao 'kpa "isrevn 'bo Kea "juoi.

11 Kea 'a -Suu -ε -sa Sesi 'de 'mεvη "klu -wεε -ε -jō 'kmυ de -bo ε "ti 'de aopυ 'vη ε, -mε Kea -ε -sa Sesi Klisι "kunyιō' -wεε -ε -nyιō" 'kmυηιa' a, εε muε aoa' ku -ε -tea 'mea 'a -tea' 'kmυηιa' "nyιa' -ke, δε-nyε' εε' -Suu "ti 'de aopυ 'vη 'ε.

12 -Bo ε ηι kan' -mō 'ja a, 'ma de'di -wi", -mε -aa nyιōtō' se ε 'bεε- ε 'je -a -je o po, δε-nyε' εε' "ikmaa' se -a "kpei ηι 'bode.

13 -Bo ε ηι aoa' nyιōtō' mε -εε -ble aopυ "jei wei 'ja a, -mε aoa muε 'mea'. 'Kaa -bo ε ηι Kea 'a -Suu mε -εε po aopυ -je o ε, -mε ao ηυ ε -wεε ao 'je aoa' nyιōtō' saη i -sa 'de ao 'je 'kmυ ηι-.

14 Nyυ "klein Kea 'a -Suu a poa -je o ε, -wi" -mυ ηιε Kea 'a "nyηuu -o,

15 δε-nyε' ε se aopυ kvōnpυ- 'vη ηυ -wεε faηη je aopυ ηυ, 'kaa -Suu -nyυ aopυ Kea 'a "nyηuu- 'vη -wεε ao 'bεε- ao 'je Kea ao "Bo 'daa-.

16 Ka -a -kpa Kea 'a "nyηuu- ε, εε' -Suu 'a -ce" 'kpa mε -tmυε' 'de -aa -suu -pee.

17 'De -bo -a -ηι εε' "nyηuu- ε, -mε 'ken ε ceεan εε' 'ce 'nyηι -aa mu ε kpaα' -ke. -Bo -a -ke Klisι a sea 'kle 'je -tadue ε, -mε "diwan Kea -tee o 'dei ε, o ke -aa mu ε i plaan' -wεε o ke -a -je 'nyηι i 'wlvυ -tadue.

### *"Diwan -ηιa 'e nya a*

18 De 'ma 'jea i ε, εmε -ηι 'kle -je -aa -jea 'de -sianwι 'di -ta, ε ke "diwan -εε mua 'kwla 'wlvα' 'de -a -pee 'de nya se "i -tee'-.

19 -Sontι Kea a mua εε' "nyηuu 'a 'nyηι "kpaε' poa' a, εε' ηō" tu mε 'kmυ -wee' a fuo -wεε -εε -fli εε 'wla i,

20 δε-nyε' δι "klein Kea ηυα ι -wee' ηιε 'o 'mea 'a "dii -son. εε' δε tu se 'e ιa' -ce" 'kpa 'vη 'wlv,



me -boɔ' ɪ 'mea' kwa. 'Kaa 'wɪ Kea "sia 'nyɪ -ε  
'di ɪ 'jea seie me ɪ tba tɔ' "i.

<sup>21</sup> De 'kmɔ tba tɔ' "i ε, εme -nɪ 'wɪ jrɛ' o Kea  
a muε dɪ -wee' "klein -gbodee "ni poa' -wεε ɪmɪ  
-tea isoan' 'a -tea' 'de ε, ɪ 'je seie 'de i soan' 'kwa  
'de ε ke Kea 'a "nynuu- 'je 'pepe nɪ 'de -ce" -pee  
-tea' 'ɒn.

<sup>22</sup> -A -je kan' 'me 'de -sɪanwɪ 'di ε, 'kmɔ -wee'  
"klein a 'kpa i εε 'jee εε' -ce" wɔn, ka -bo -gbaandi  
'kpa 'nyɔkpaɔ' 'ɒn -wεε ɒa 'jea ɒa' -ce" wɔn ε,  
'kamɔ 'kmɔ nɪ-.

<sup>23</sup> 'De ε se 'kmɔ 'a 'sɔ nɪ-, -apɔ mɔ ε, -aa -kpa  
i -ke. 'Kaa 'wɪ -ε 'di Kea 'jea εε' "nynuu 'a 'nyɪ  
"kpaε' po ε, -apɔ -ɔ -jea Kea 'a -Suu ka nyɔ ɔ 'jea  
-kle' 'a "i-saajɔ ɔ, Kea 'je -a ku dee "nyɪ, εme -aa  
fuɔ.

<sup>24</sup> -A tba 'pɒɒa' tɔ' "i 'me 'kaa -aa' 'jee i ke, -aa  
fuε'. 'De -bo de 'kpa 'e nyɔ 'kwa -wεε ɔ 'na 'ɪn tbe  
tɔ' "i ε, -me se de tɔ' "itbaa' nɪ-. De -kpa 'e nyɔ  
'kwa 'ee, ka ɔ 'je -me 'ε tɔ' "i tba sɒn nɔ ke'wle ε-  
?

<sup>25</sup> 'Kaa de -a sea "jriε- 'jee-, -bo -a tbe tɔ' "i ε,  
-me -a -kuue tɔ' i 'sɔ -aa jea εε' 'o nyɪa' a fuɔ.

<sup>26</sup> -Apɔ -ɔ sea 'kpi 'ble ε, Kea 'a -Suu me -εε po  
-a sɒn o, de-nɒε' de -a -jea i -tee'- gbo' 'de -aa  
baewlu 'di -a se ε juo-. 'Kaa Kea 'a -Suu 'a -ce"  
'kpa me -εε bae -aa Kea 'de -fli i 'wlaa 'ɒn.

<sup>27</sup> Kea -εε -jea 'e nyɔ pee o i ε, εme de -Suu a  
-teea' i -εε -wɔεn 'mii, de-nɒε' nyɔ -ɒɒ -tea Kea  
'a -tea' a, ɒɒɒ -a baea' -Suu a bae, ka Kea 'a -ce"  
'kpa nɪε "i ε.

<sup>28</sup> -A -je kan' 'me dɪ "klein -ɪa nɒɒa nyɔ -kma  
Kea 'a -tɪ' "jrii ε, Kea a nɒε', -wεε ɪa po ɒɒɒ 'a

'dɔe "jru "kpei-. Nyv -kma Kea 'a -ti' ε, υpυ ε 'da 'de εε' -kwlbti 'bn -wεε υυ 'je εε' 'cε nι-.

<sup>29</sup> Nyv Kea sia nɔ" nya -wεε ε 'cra 'mii ε, ka υυ ke εε' "Ju 'jea due' nι ε, ε sie nɔ" nya ε je εε' wlu -tie" cεn -ke, -wεε εε' "Ju 'je 'e ɔɔ' de 'di-wi" -tuu"-tuu 'a nya kɔn-.

<sup>30</sup> Nyv -υba -ti' 'bn Kea sia nɔ" nya -wεε ε cεan wlu -tie" ε, ε -te' υpυ kpɔi" 'mε -ke, 'de nyv ε -tea' kpɔi" ε, ε nυε -wi" -mυ "isrεvbn 'bn 'bo ε "juɔi, 'de nyv ε nυa "isrεvbn 'bn ε, ε "nyl -wi" -mυ -teɪn 'mε 'de εε' kεεma' -kwlɔ 'di -ke.

### *Kea 'a nyv 'a -ti' kmaa'*

<sup>31</sup> 'Ma 'cε, wlu -jε -a -je 'tmυ 'bo -mε 'de ε- ? -Jε Kea -mε pɔoa 'e -apυ mɔ 'de kɪn 'ee, -mε nyɔ -ɔɔ tυ 'je -a dυ ε- ?

<sup>32</sup> Kea se εε' -cε" 'kpa 'a "Ju "kpei- 'tvan- -wεε ε to ɔ 'de 'mεa' 'kwa 'de -a -wee' "klein 'a -ti' 'bn. ε "nyl -avn εε' "Ju ε, -mε ε se -a 'saavn -wee' "klein "jrii nvi 'de ɔ 'bn see ?

<sup>33</sup> Nyv Kea 'cra 'mii ε, nyɔ jrɔ' se ε 'bεε- ɔ 'je -wi" -mυ -ti' "kpei bla, dε-nυε' Kea 'a -cε" 'kpa mε -sa nyv -ti' i -wεε nyv a 'kpa "isrεvbn 'bo ε "juɔi.

<sup>34</sup> Nyɔ wε- bεε' -ɔ -je υpυ 'pee kpυbn ε- ? Klisɪ 'mεε 'bode, 'de ε se -mεε' 'sv nι-, ɔ sɔn "kunyɔ', ɔ nιε 'e Kea 'a dianfɔ ɔ -wεε ɔɔ bae -aa baea'.

<sup>35</sup> Klisɪ kma -aa -ti'. Nyɔ wε- -je 'o -a -ke ɔ 'nyv paa- -wεε -ɔ -je ɔ ke -a i -seea' a- ? ε 'kle 'jea' -ae, -aee' pεe 'a inyna 'a ? -Aee' nyv nυ -bn -cruun" 'jrii -ae, -aee' 'mυε ? ε kui cεan' ke nυa" 'a nyv 'dbaa' -ae, -aee' nyv 'dbaa -bn -cne "ii ?

<sup>36</sup> Wlu -crua' 'de Kea 'a 'sbε 'di, ε 'naa :

'De -ma -ti' 'un mo -aa dii 'mea' 'wain 'de -son' 'di.  
Ka 'blae -i -tea 'dbaa 'a -tea' nia, 'kamō -a  
-ni 'de nyioṗu- "jri 'de.

<sup>37</sup> 'Kaa 'de di 'klein -nia 'mua- 'un ε, -a kpa tu  
'a "jru 'me kpe -puue 'bo ciie', δε-νε' "ju -kma  
-aa -ti' ε, ὁμο -ῶ ῶ πο -a son o.

<sup>38</sup> 'De 'in 'je kan' 'me 'pepe : 'mea' o, 'kmōnia'  
o, Kea 'a "soa-wi" o, δῶνῶν ο, di -nia 'e -sian  
o, di -ia jia o,

<sup>39</sup> "ikmadu -nia 'e jaun 'di o, -ji -nia 'e -klu' o,  
δε "oo δε Kea nua, ε se imi -je -a -ke Kea i-seea'  
ni-. Εε' nyu 'a -ti' kmaa' klaa" -νε, 'de -aa Tu"bo  
Sesi Klisti 'un mo ε poo "jri "kpaē' 'de -a -pee.

## 9

### *Wlu Kea cen -tie" 'de Israe-nyu -pee ε*

<sup>1</sup> De 'ma jia 'tmua' a, ε nte to' -ti 'a -ce" 'kpa -o.  
-Bo 'in 'tmu si ε, Klisti 'je kan' 'me. Kea 'a -Suu -εε  
poa 'ma to' -je o ε, -μεε" 'nyie "kpei- 'de 'un -pee  
-ke.

<sup>2</sup> 'In "kaee "jrii -ceen'- 'de 'un pee o 'ma 'mi a  
sin' 'de 'un 'di jeejee.

<sup>3</sup> 'De 'ma pee 'a "weea' 'un ε, 'in 'je nu : -bo Kea  
'a 'daun kpuu 'un -wee 'in ke Klisti 'je i -seea' 'de  
'ma de 'di Suifu-wi" 'e 'puua' 'je ε, ε "paa'.

<sup>4</sup> Uṗu -ni Israe Kea 'daa- εε' "nynuu-, uṗu  
-pee ε -sa εε' -ce" 'kwla. Uṗu ε "nyu 'nyu 'wlu'  
Uṗu -ke ε -tu" 'e dbεεδε. Uṗu ε "nyu ke', -wee ε  
toṗ uṗu εε' "juoi -gbεε' ka, uṗu -pee ε cen wlu  
-tie".

<sup>5</sup> Uṗu ε "nyu 'mea' klae", 'de uṗu 'a "ji 'di  
'demo Klisti 'wlu- ka nyio ῶ 'wlu. ὁμο -ni 'o

dı -wee' "klein 'jru kpɔ', ɔ nɪε Kea -o, ɔɔ' 'nyɪnɪ  
'bɛi mamaʊ 'sʊ. 'Kamɔ ε 'je nɪ-.

<sup>6</sup> Δε 'ɪn 'tɪmʊa 'ɪn se 'na dı -ɪa wlu Kea cɛan -tie"  
ɪ 'wla "nɪɔ-, "ɪn-, 'ɪn se kan' 'da. Dı -ɪa wlu Kea  
cɛan -tie" ε, ɪ nyɪnɪ 'o 'ε. 'Kaa nyʊ "klein -wlu'a 'e  
Israɛ 'a "ji 'di ʊʊ -wee' se kan' Israɛ 'a "nyɪnuu nɪ-.

<sup>7</sup> 'De nyʊ -ʊʊ -wlu'a 'e Ablaam 'a "ji 'di ε, ʊʊ  
-wee' se kan' ɔɔ' "nyɪnuu- -cɔʊn' nɪ-, 'kaa Kea wlu'  
'de Ablaam -pee ε 'naa :

Nyʊ -ʊʊa mua 'e Isaakɪ 'a "ji 'di 'wlu'a' a, ʊʊpʊ -nɪ  
-ma "nyɪnuu-.

<sup>8</sup> Ε 'de mɛ -nɪ "nyɪnuu- -wlu'a 'de nyɪɔ 'ɔ -cɛ"  
'ε -kwluʊtɪ 'ʊn ε, ʊʊ se Kea 'a "nyɪnuu- nɪ-, 'kaa  
"nyɪnuu- -ʊʊa 'wlu'a 'a wlu Kea cɛan -tie" ʊʊpʊ  
Kea 'daa- Ablaam 'a "ji -cɛɛn'-.

<sup>9</sup> Wlu Kea cɛan -tie" 'de Ablaam -pee ε ka, ε 'naa  
:

'De -sʊn -a jia 'di ε, 'ma muɛ de jia', -mɛ Sara a  
muɛ "junmɔʊ -kwɪ" 'bleea'.

<sup>10</sup> 'De ε se ʊa' 'sʊ -pee mɔ Kea cɛn wlu -tie"  
kan' nɪ-. Rebeka ke -a 'mɪa Isaakɪ 'wɔʊan ʊʊa'  
"nyɪnunmai -nɪa 'sɔʊn 'wlu-tɪ ε, 'kamɔ ε 'da -ke.

<sup>11-12</sup> -Ta ʊʊa' "nyɪnuu- tu sea 'wluʊ- ke -wɛε ʊʊ  
sea 'dɔε ke saʊn 'a jɾɛ' nʊ ke ε, 'bomɔ Kea -tee  
due' kpɔɪ" -wɛε ε wlu 'de Rebeka -pee, ε 'naa : Aa'  
"ju klaa" a muɛ ɔɔ' "dei "juɔɪ nʊʊa'. Kea nʊ kan'  
'mɛ -wɛε ka -bo ε 'je nyɔ kpɔɪ" -tee ε εɛ' -gbʊan  
ɔɔ' nʊʊdɪ ja, ε 'je ε to-. εɛ' nyɔ kpɔɪ" -teesʊn 'wluɛ  
'o εɛ' -cɛ" -kwɪ".

<sup>13</sup> Wlu -crɪa' 'de Kea 'a 'sbɛ 'di, ε 'da kan' 'mɛ,  
ε 'naa :

'ɪn kma Sakɔʊʊ 'a -tɪ', 'kaa 'ɪn 'nye Esauɪ -mɔ 'ʊn  
'ε.

14 -Bo ε νι kan' -mō 'ee, -mε -a -je νυ : Kea se 'isrē ε ? 'In-, -a se ε 'bεε- -a -je kan' 'da,

15 δε-νυε' ε wlu' 'de Moisi -pee, ε 'naa : Nyō 'in nia 'i 'in 'jea 'saavn "jrii νυ ε, omo 'in νυ 'saavn "jrii. Nyō -ōō wεε 'in nia 'i 'in 'jea 'je ε, omo -ōō wεε 'in 'je.

16 -Bo ε νι kan' -mō 'ja a, -mε ε se nyiō 'ō 'tōn nuḏi ke oō' -ple' -mu' 'nō, -ple' -mu' 'nō mε -je ε νυ -wεε Kea 'je o 'e nyō "klu -sa nι-, 'kaa Kea 'a nyō 'a wεε 'jeea' mε -νυε' -wεε εε νυ nyō 'saavn "jrii.

17 Wlu Kea 'tmua 'de Faraōn -pee, ε 'naa : Faraōn, 'in νυ -ōn 'bluajei 'ōn 'ε, -wεε δε 'ma mua nua' 'de -ma 'blua- 'di ε, ε 'je 'ma "ikmaa' to 'bo -ōn "kpei -wεε 'blua- -wee' "klein 'je 'ma 'nyni juo-.

18 Δε -a -jea 'mii 'wōn 'bo -mεε' wlu tu "kpei ε, εmε -νι nyō Kea nia 'i ε 'jea 'saavn "jrii νυ ε, omo ε νυ 'saavn "jrii. 'De nyō -ōō pεε Kea nia 'i ε 'jea 'i "ikmuu ε, omo -ōō pεε ε "ikmuu "i.

### *Kea 'a 'cen ke εε' nyō 'a wεε 'jea' ke*

19 Nyō 'bεε- o 'je 'mii -tee' ka o 'je νυ : -Bo ε νι kan' -mō 'ee, -mε δεε -ti Kea a -ce' nyiō "bli ε- ? Nyiō se ε 'bεε- o 'je εε' -kwlōti o -fōn'.

20 'Oo nyiō, -ma 'nyni wε-, -wεε -ō -je Kea 'a wlu -ti' -kō woi -te ε- ? Δε nyō ma se wlu due' 'de nyō -ō νυ ε -pee, ε se 'na : Δεε-ti -in νυ 'ōn kan' -mō ε- ?

21 Di mai mō -se' -mεε' jei nι- ? Δε omo nia 'i mε o se mε "jrii νυ ? -Bo o nιε "i, o 'bεε- o 'je mekpō 'ōn "duo- -wεε o 'e jae jre' ma, 'de -mε 'e di 'dōe 'di poa 'a -tea' -te. 'De -bo o nιε "i ε, o

'bɛɛ- ɔ 'e ɛɛ' mɛkpo tu 'ɔn "duo- -wɛɛ ɔ 'e maʊn'  
 "ka jɾɛ' ma, -wɛɛ -mɛ 'e sii" 'kwla poa' 'a -tea' -te.

22 'Kamɔ ɛ ni -ke 'de Kea 'a -ti' 'ɔn. ɛmɛ -ni nyio  
 'ɔ jei. -Bo ɛ niɛ "i ɛ 'je ɛɛ' 'cɛn ke ɛɛ' "ikmaa' to  
 'de nyɔ jɾɔ' -pee ɛ, ɛ 'bɛɛ- ɛ 'je ɛ nu. 'De nyɔ -ʊ  
 -tea ɛɛ' 'cɛn 'ɛ -tea', -wɛɛ -ʊʊa mua i soan' a, -bo  
 ɛ niɛ "i ɛ 'je pɛɛ "wɔin 'bɛɛ- 'de ʊpɔ 'a -ti' 'ɔn ɛ,  
 ɛ 'bɛɛ- ɛ 'je ɛ nu. Nyɔ se ɛ -ti' "bli kpa i.

23 'De -bo ɛ niɛ "i ɛ 'je ɛɛ' kɛɛma' dɛ 'kwla -sa  
 'de nyɔ jɾɔ' -pee ɛ, -wɛɛ ɛ 'je ʊpɔ 'a wɛɛ 'je ɛ,  
 ɛ 'bɛɛ- ɛ 'je ɛ nu. ʊʊa' nyɔ tu ɛ, ɛ -teeɛ -wi" -mɔ  
 kpɔi" sese -wɛɛ ɛ 'je ʊpɔ 'saʊn "jrii nu.

24 ɛ 'da -aʊn -ɛ -ke -wɛɛ -a -je ɛɛ' 'cɛ ni-. ɛ se 'e  
 Suifu-wi" 'a 'sɔ "klu mɔ ɛ 'daa- nyɔ ni-, 'kaa ɛ 'da  
 nyɔ sea' Suifu ni 'mɛ -ke.

25 'De ɛɛ' -ti' 'ɔn wlu ɛ 'cɾua' 'de Kea 'a wlu'  
 kwajaai Ose 'a 'sbɛ 'di, 'na- :

Nyɔ -sea' 'ma nyɔ ni ɛ, ʊpɔ 'in 'je 'ma nyɔ 'daa-.

Nyɔ -ʊʊa -ti' 'in sea kma 'de ɛ, ʊpɔ 'in 'je  
 'ma 'cɛ 'daa-.

26 -Ta ʊʊ niɔ -wɛɛ nyɔ 'na ʊʊ se Kea 'a 'cɛ ni ɛ,  
 'bomɔ ʊʊ 'je ni 'sɔ nyɔ 'je ʊpɔ 'kmɔni Kea 'a  
 "nynuu- 'daa-.

27 'Kaa 'de Israɛ-kɔʊn 'a -ti' 'ɔn Kea 'a wlu  
 'kwajaai Esai wlu' ɔ 'na :

Ka -pɔʊn" -niɔ 'o 'tɔniɛ -kwɪ" -tia -bo Israɛ-kɔʊn  
 -ti kan' mɔ 'de ɛ, ʊʊa' tɔɛ 'a 'sɔ -sia 'o mɛ  
 -je 'pɔʊa' 'je,

28 dɛ-nʊɛ' dɛ Tu"bo 'tmɔa ɛ se 'ɔn -kwlei, ɛ 'je  
 nʊʊɛ 'pepe de 'blɔa- "kpei.

29 'De dɛ Esai 'jeea nya -wɛɛ ɔ 'tmɔa, ɛ ka ɔ 'naa :  
 Tu"bo 'ikmaa' -wee' "klein niɔ 'e 'kwa a, -bo ɛ se  
 'o -aa "nynuu 'a tɔɛ sie 'de ɛ, -mɛ ka Sodɔm

ke Gomoo nia -wεε ι sea "ji 'ble ε, 'kamoo -a  
-kpa 'de-.

*Israe -fuuen -poid" -ti nya*

<sup>30</sup> De -a -je 'tmυ 'bo -mε 'de 'ja a- ? -A -je nu :  
Nyυ -sea' Suifu ni -wεε -υυ sea "isrea' i -pon mo  
"pi ε, υυυυ -kpa "isreun. ε "isrea' -ε -wlvα 'e Kea  
-kwlι" -tea' 'un me 'ma 'da.

<sup>31</sup> 'De Israe-koun-wi" -mυ ε, υυα -pon υυ 'je ke'  
won 'je -wεε υυ 'je "isreun 'kpa 'bo Kea "juoi, 'kaa  
υυ nυε' -nu -nu 'su υυ se ε 'kpa.

<sup>32</sup> Dεε -ti υυ se "isreun 'kpa a- ? Dε-nυε' υυ se  
'i ni υυ 'je 'e Kea "jri 'dei nmoo- 'de εε' -kwlι" -tea'  
'un, υυα -pon υυ 'je "isreun 'kpa 'de υυα' -ce" 'kpa  
'a nyioκpi 'un. Υυυυ mo 'na 'de υυα' nυυυι 'a 'su  
'un mo υυ 'je ε 'kpaα' 'de-. Ka υυα' bιε nυα -tiie'  
sun 'de "soukpo "jri, 'kamoo -nao.

<sup>33</sup> "Soukpo -nε, εε' -ti' 'tmυυε sese 'de Kea 'a  
'sbe 'di. Kea 'naa :

Ao -gbun 'no, 'in -tee 'bo Selisalem "soukpo klaa"  
i, -wεε υυα' bι 'je 'e ε "jri -tiie' 'de υυ 'je i  
-ka. 'Kaa nyυ -υυα mua εε' -ti' to' 'un 'jea'  
a, -tin' se -wi" -mυ "i 'dbaai.

## 10

<sup>1</sup> 'Ma de'di -wi" de 'ma -poan -gblein' 'de 'un pεe  
o -wεε 'ma -teea' Kea i 'de 'ma 'ce Suifu-wi" 'a -ti'  
'un ε, εmε -ni υυ 'je 'pu.

<sup>2</sup> De 'mo 'jea -wεε 'in 'bεεα 'in 'jea 'tmυ 'de υυυυ  
'a -ti' 'un ε, εmε υυ nιe nε "kpei 'de Kea 'a -ti' 'un.  
'Kaa υυα' nε "kpeinta' -nε, Kea 'a juua' 'pepe se 'e  
ε -son ni-.

<sup>3</sup> Ka Kea nυα nyυ "isreun 'un ε, υυ se ε juo υυα'  
-ce" 'kpa 'a "isresun 'a ke' υυ bla a, 'de υυ 'pen ε

"kpei 'de uua' -ce" 'ε 'kwa i kua' 'un. Ka -jo Kea nua nyu "isrei 'daason 'un 'bo ε "juoi ε, uυ 'na uυ se "jru ja jaai 'de -me -pee.

<sup>4</sup> Klisi nu ke 'ε "jru 'a "ti 'un, 'de nyu -o -jea Klisi 'a -ti' to' 'un mo -nu "isrei 'bo Kea "juoi.

*Nyu -jea Sesi 'a -ti' to' 'un 'a 'pu-ti*

<sup>5</sup> -Bo Moisi 'na di ke' "sia 'nyu nyu -nu' mo -o mu 'kmuua' 'de ia' -ti' 'un, -me "isrea' -wlu 'e ke' wun 'jea' 'un, emε o 'da.

<sup>6</sup> 'Kaa nyu -oo Kea -kwli" -tea' nuε, -weε Kea poa -ti' o ε, wlu -cuua' 'de oo' -ti' 'un ε 'naa : -In -bo wluε ka 'de -ma pee o, -un -bo nuε -o -je 'e jaun 'di mu [-weε -o -je Klisi 'e -saa ? O "sie i 'bode.]

<sup>7</sup> 'De -un -bo nuε -o -je i "si 'de -klu' 'a -klu' [-weε -o -je Klisi 'e 'mεun "klu -saa- ? O sun "kunyuo', o se 'e 'mεun "klu nu 'bode.]

<sup>8</sup> Wlu -un -jea 'tmu ε ke -un se o teen-. ε nuε 'de -un 'wun, ε nu 'de -un pee o. Wlu Moisi "sia 'nyu -ne, ε Kea -kwli" -te' wlu -aa -tmua -o.

<sup>9</sup> Emε -ti ka Sesi nu Tu"bo -bo ε ji 'de -un -wun -weε ka Kea -so "kunyuo' -un -je ε to' 'un 'de -un pee o ε, -ma muε 'puua'.

<sup>10</sup> 'De pee o mo -bo nyu 'jee- Sesi 'a -ti' to' 'un, -weε Kea a nu o "isrei 'un 'bo ε "juoi. 'De ka o -tea' Kea -kwli" -bo ε ji 'de o 'wun ε, -weε Kea a 'puu- o.

<sup>11</sup> Wlu -cuua' 'de Kea 'a 'sbε 'di ε 'naa :

Nyu "o nyu -tea' Kea -kwli" ε, -tin' se o "i 'dbaai.

<sup>12</sup> Wlu -ε -cuua' -bo ε 'da kan' a, -me -mo -nu Suifui o, -mo se Suifui nu o, Kea nuε due', ε je nyu -weε' "klein 'a Tu"bo nu-. Eε' 'cra nyu 'mii -weε εε' "nyu o 'puua'. Nyu "klein -a poa -too" - "i 'de εε' 'nyu 'un ε, emε -εε nu uυu 'dε 'a "kwli -weε' "jrii,



13 de-nue' wlu jre' -crua' 'de Kea 'a 'sbe 'di ε 'naa  
 :  
 Nyɔ "o nyɔ -poa' -too"- "i 'de Tu"bo 'a 'nyni 'bn ε,  
 ɔɔ muε 'puu'.

14 'Kaa 'ju -ɔɔ -ti' ʊʊ sea tɔ' 'bn 'je ε, ka ʊʊ 'je  
 ɔɔ' 'nyni -too"- "iposun nu ε- ? Ka ʊʊ 'je ɔɔ' -ti'  
 tɔ' 'bn 'jesun nu -bo ʊʊ se ɔɔ' 'nyni 'wɔn ε- ? Ka  
 ʊʊ 'je 'εε 'wɔn sun nu -bo nyɔɔ' 'tmɔ ɔɔ' -ti' ε- ?

15 'De -bo nyɔ se dbooe 'ee, -mε ka ʊʊ 'je ia'  
 'tmɔsun nu ε- ? 'Kaa Kea dbo nyɔ 'mε -cεen'-  
 Wlu -crua' 'de εε' 'sbe 'di ε, εmε -to ε, εε' wlu tu  
 'naa :  
 Nyɔ -ʊʊa -tmɔa -poia" -ti ε, ʊʊa nuε dbo 'dɔe, ʊʊa'  
 jii' 'bleε 'mua-.

16 'Kaa Israε-kɔʊn -wee' se kan' -poia" -ti doin" o  
 po. εmε -nuε' -wεε Esai wlu ka, ɔ 'na :  
 Tu"bo, wlu -a 'tmɔa 'ee, nyɔ wε- -je ε tɔ' 'bn ε- ?

17 Aoa 'jee, ε nɪ 'de Kea 'a wlu doin" o poa' 'bn  
 'demo Kea -kwɪ" -tea' a 'wɪ. 'De dε nyɔ a poa  
 doun" o ε, ε nɪε Kea 'a wlu -tmɔa Klisɪ 'a -ti'.

18 Dε 'ma -teea' 'ma -cε" i, ε ka, 'ɪn 'na wlu -ε  
 -tmɔʊa' 'mua- 'ee, ʊʊ se ε 'wɔn ? ʊʊ 'wɔn ε 'mε  
 'pepe, wlu -crua' ε 'naa :

Nyɔ -ʊʊa -tmɔa Kea 'a -ti' ε, ʊʊa' wlu -kɔ' 'blɔa-  
 -wee' "klein ja, ʊʊ mu' ʊʊ je 'e 'blɔa 'a "ti  
 'ɪn nyni.

19 'De dε 'ma -teea' 'ma -cε" i ke'wɪε ε, εmε -nɪ  
 wlu -tmɔʊa' -nε, Israε-kɔʊn se ε juu- ? 'De εε'  
 -ti' 'bn, dε Kea 'tmɔa Moisi -pee sese, ε ka :

Nyɔ -ʊʊ -sea' 'ma 'cε nɪ, 'de -ʊʊ sea 'bn juo ε, dε  
 'ma mua ʊʊʊ "jrii nɔa', εmε -ε mu aoa'  
 -kwɪn "blo -saa', -wεε ao 'je 'cεn 'kpa.

20 Esai foo" 'sɔ mu' mamaʊ 'sɔ, ɔ je wlu ka ɔ 'naa  
 :

Kea 'na : Nyu sea' 'mii -pɔn ε, υpuυ -je 'un. Nyu  
-sea' 'ma -ti' 'mii -te ε, υpuυ -υυ -pee 'in -sa  
'ma -ce" 'kwla

21 'Kaa 'de Israe-nyu 'a -ti' 'un ε, ε 'naa :  
'In sro 'ma sɪn 'me 'de nɔ" -wee' 'di, 'ma -pɔn'  
'in 'je Israe-kɔun sɪn 'sɔɔn kpɔun-. 'Kaa υυ  
kue "jru, υυa -saa 'ma wlu -gbee' wɔi, υυ  
'na υυ se ε doin" o poi.

## 11

### *Kea se Israe-nyu 'bo*

1 'Su ɔ 'na : -Bo ε ni kan' mɔ 'ee, -me Kea 'bo εε'  
'ce 'me 'jaa ? "In-, ε se kan' -mɔ ni-, de-nue' 'mɔ  
niε Israe-kɔin -o -ke, 'in niε Ablaam 'a "ju -o, 'in  
'wɔe 'e Bensame 'ε "ji 'di.

2 Kea 'a 'ce ε jua sese ε, ε se υpuυ 'bo. -Aee' wlu  
-crɪa' 'de Kea 'a 'sbe 'di 'de Eli 'a -ti' 'un aɔ se ε  
juoo- ? Eli poeε Israe-kɔun Kea "kuan 'wɪ jre' o,  
ɔ 'naa :

3 Tu"bo, υυ 'dba εε' wlu 'kwajaaun -wee' 'me, -ta  
-wee' nyu a -saa 'srae- -wee nyu a -gbεεa' ε  
"juɔi ε, υυ dooa -mɪ -wee' "klein 'me. 'Ma  
'su -sie 'o -wee υυa -pɔn υυ 'e 'dba.

4 'Kaa wlu Kea 'tmɔa 'de ɔ -pee ε, ke 'da ka :  
"Nynunmai 'a "wlu -me" 'sɔn -υυ sea 'koi- i "sii-,  
-wee -υυ sea Baal-kɔun "juɔi -gbεε ε, υpuυ  
'in -tee kpɔi", -wee υυ -te 'ma -tea'.

5 'Kamɔ ε ni -ke 'de -sɪanwɪ 'di, Israe-kɔun 'a tɔe  
-sia 'o ε, υpuυ Kea -tee kpɔi" 'de εε' 'diwɔnmɔa'  
'un.

6 'Kaa -bo ε ni 'de εε' 'diwɔnmɔa 'a -ti' 'un mɔ  
ε -tee υpuυ kpɔi" ε, -me ε se 'e υυa' nυudɪ 'a -ti'  
'un ni-. -Bo εε' 'diwɔnmɔa' ni υυa' nυudɪ 'a -kei'  
'de ε, -me Kea se υpuυ 'saun "jrii nu.

<sup>7</sup> Κε νι kan' -mɔ 'ja a- ? "Israe' Israe-koun -pɔan i 'de vva' ke' wɔn 'jea' 'ɔn ε, υυ se ε 'je kan', 'kaa nyv Kea -tea kpɔi" υυpυ -je ε. Nyv -jυ -sia 'omu ε, -wi" -mυ kue "jru, vva' 'wɔn de 'mii.

<sup>8</sup> Wlu -crua' see ε 'naa :

-Suu -εε -cruun" a nyv 'a pɛe "i ε, εμε Kea "nyv υυpυ -wεε vva' "jri se i 'jei 'de vva' doin" se i 'wɔin mamaυ 'sυ ε 'je 'e -stanwɪ jεε-.

<sup>9</sup> Dafidɪ wlu' -ke, ɔ 'naa :

Vva' Kea "juɔi -gbεεsɔn -ε -nɪa "jridepooa' -sɔn ε, ε nυε' mamaυ 'sυ vva' 'srae- -saa' o, -kɔ' -tu" 'a je -sebeε nυ, ɪ je -gbaa- 'de υυpυ "juɔi -wεε Kea 'a 'pɛe 'je υυpυ kpυn.

<sup>10</sup> Ε kan υυpυ 'a "jri 'mε -wεε υυ je i 'je, ε nυε' -wεε υυ 'je nyv 'a kɔɔnpυ- nɪ mamaυ.

<sup>11</sup> Δε 'ma -teea' i ε ka : -Bo Suifv-wi" ku "jru -wεε υυ -fuun Kea nya -mε υυ ke Kea -seea' i 'bode ? "ɪn-, ε se kan' nɪ-. 'Kaa vva' "jru kua' mε -nυε' -stan -wεε Kea kain 'pυ-je wɔn 'de nyv sea' Suifv nɪ -pɛe -wεε ε 'je Suifv-wi" 'a -kwɔn "blo -sa.

<sup>12</sup> Δε Suifv-wi" kua "jru -bo ε nυε -stan -wεε "diwan 'je 'kmυ -wee' "klein kpυn 'ee, 'de -mε -sɔntɪ υυ -wee' "klein a mua 'e Kea o "biia' mɔ 'de,

### *Nyv -sea' Suifv nɪ 'a 'pυ-tɪ*

<sup>13</sup> Aopυ -ɔ sea Suifv nɪ ε, aopυ 'ma ji -pɛe wluva' la. Δε Kea dboa 'ɔn -wεε 'ɪn 'jea nyv sea' Suifv nɪ -pɔia" -tɪ 'tmɔυ ε, ε 'bleε 'ma 'mυa-.

<sup>14</sup> -Bo 'ma sea kan' nυ ε, -wεε 'ɪn 'je 'ma 'cε-wi" 'a -kwɔn "blo -sa 'de vva' jrv' 'je 'pυva' 'je dεwε-je.

<sup>15</sup> Δε Kea -saa israe-nyv 'a -tɪ' kwa -sɔn -bo -mε nυε, -wεε nyv "klein sea' Suifv nɪ υυ ke Kea -seea'

-ti' "kpei- 'ee, -me -sontu uba mua 'de e o "biia' -wee e 'je uupu sin 'soon kpuun mo 'e, 'mo 'na -me ka 'meun a jia 'kmv de, 'kamv ee mu nia' o !

16 -Bo nyv ja diide 'e "i-saajv -wee v 'je Kea won -saa' -me ee' -je -sia 'o e, e nve Kea 'a de -o -ke. 'De -bo tu 'a 'sin -tee Kea kwa, -me ee' 'dae- nve ee' de -o -ke.

17 Ka nyv 'v doa olifietu 'de -kle -wee vv cyan e 'dae- jrv' jai e, 'kamv Israe-koun ni, 'de nyv sea' Suifv ni e, ka olifietu -mea -kea' o 'de 'kwla 'di nia, 'kamv -wi' -mv ni-. -Bo nyv "duo ee' olifietu 'a 'dae- 'vn -wee vv' -tuu' 'bo olifietu -ceen' 'e 'dae 'a -koi' e, -me olifietu -ceen'e 'sin mi -a -nyv' "ni -wee ia 'boa.

18 -Mo -v -kva' 'dao- nyv -tuu' 'a 'bo olifietu -ceen' 'e 'dao 'a -koi' e, -vn -bo -ma -cei' 'bee, -vn -bo olifietu 'a 'dae- -ia -tevn -vn -nia -fluen. -Bo -ma sea kan' nv e, -me -vn -bo i "mae, e se -mo mo -ble 'sin kwa ni, 'sin mi -ble -mo kwa.

19 De -vn -jea 'tmv e ka -vn -je nv : 'Dae- -ni, ia' 'dae- tu cyan 'o 'e, -wee 'mo 'je 'o ia' -koi' jii-.

20 To' -o, Suifv-wi' -mv e, ka tudae -v -ceean 'o nia, 'kamv uupu ni-, de-nve' Sesi Klist -kwlv' -tea' se 'de uupu 'vn ni-. 'Kaa -bo -mo -jii 'bo uupu 'a -koi' e, -me -ma Sesi -kwlv' -tea' 'vn -o. -vn -bo -ma -cei' 'bee. Favn me -je -vn nv ka-.

21 Suifv-wi' -nia olifietu -ceen' 'e 'dae- e, -je Kea sea 'o -wi' -mv sie 'dee, -me ka e 'je 'o -ma siesvn nv e- ?

22 Emv -ti -vn -je Kea 'a 'diwonmva' -kwlv o po, e ke ee' wonkmaa' ke-. Nyv -vv -saa "jru -jei' e, uupu e kma won "kpei, -wee e nmv 'di won 'de -mo -pee. -Mo 'ja a, -vn -te 'e ee' 'diwonmva' -ne

'dei, -in -bo "jru -jei" -saa ! -Bo ε se -με ni ε, -με εε μουε -υn 'bo cεεan' -ke.

<sup>23</sup> 'De -bo Suifv-wi" se υba' "jrukua' nya kpa, -wεe υυ 'je Kea o "biie- ε, εε μουε υυρυ 'bo υba' -tein de jaa', δε-nyε' Kea 'bεε- εε' nυa' 'με kpe -puue.

<sup>24</sup> -Mω -o sea Suifvi ni ε, ka 'kwla 'di tu nia, 'kamω -in -ni. -Bo Kea "duo tu 'srυ 'a 'dao- 'υn -wεe ε -tuε" 'o olifietu -cεεn' -pυn" 'de -kle' ε, -με kmai". Kea -ε nυa δε -kmai" ε, εμε σεε 'bεε- -ε -je olifietu 'a -cε" 'ε 'dae- 'υn "duo- -wεe -ε -ji 'bo ia' -koi" de -tu" ke'wλεε ?

### *Suifv-wi" 'a 'pv-ti*

<sup>25</sup> 'Ma de'di -wi", tω' -ti -ε -pa 'kwla 'de ε, 'in -niεi" 'in 'je ε 'tmυ 'de ao -pee, -wεe ao je aoa' -cεi" 'bεε-. -Bo Israε-nyυ 'a jrv' ku "jru 'de -sianwι 'di ε, -wεe υba' δε 'mii 'wωan' ni 'kle, ε se foo" 'υn ni-. εε' δε tu a μουε nυba' mamau 'sυ nyυ sea Suifv ni -wεe -υυ -jea 'e Kea 'a "nynuu- "klu 'kpa, υba' -tisυn 'je 'o nyi.

<sup>26</sup> 'Bo -με 'de ε, Israε-kωυn -wee' a μουε 'pυba' 'jea'. Wlu -crυia' 'de υba' -ti' 'υn ε 'naa :

'Bo Selisalem 'bomω Nyυ 'pυvi 'je 'wlv, -wεe o 'je Sakωbυ 'a "nynuu- seie 'de υba' dισain 'kwa.

<sup>27</sup> 'Ma μουε υυρυ 'a dισain "kpei 'wlvα'. Dbεεδε υυ ke 'ma -a -tu"α, εμε -nao.

<sup>28</sup> Δε υυ sea Sesi 'a -ti' 'wωon- ε, εμε -nyε', -wεe υυ 'kpa Kea 'a tυnyυ. 'De -bo υυ 'kpa Kea 'a tυnyυ ε, -με aoa' 'dωe -o. 'Kaa δε Kea -teea υυ "bo -wi" kpoi" -wεe υυ 'jea εε' 'ce ni ε, εμε -nyε' -wεe ε kma υυρυ 'a -ti'.

29 -Bo Kea 'da nyv -wεε ε cen εε' wlu -tie" 'de ε 'je υv -paan' "jrii nv ε, -με εε' poo wlu fai" 'no 'kmv.

30 Aopv mo ε, ao se Kea wov 'je tein", 'kaa Kea nve aopv 'saavn "jrii. Suifv-wi" 'a Kea 'a wlu wov i blaa' με -nvε' -wεε Kea nv aopv 'saavn "jrii 'de -stanwv 'di.

31 Kamv ε mu nva' 'de υovv 'a -tv' 'vn -ke. Vovv -blaa Kea 'a wlu wovn 'de -stanwv 'di ε, vva mve 'saavn due' 'jea' 'bo Kea "juvi -ke. Ka Kea 'jea aov' wεε ε, 'kamv ε mu υovv 'a wεε 'jea' -ke.

32 Kea "taie nyv -wee' "klein 'i -wεε ka -kaso 'divn nva 'de υv 'je kan' nv 'de vva' -maa' 'je Kea wov 'kwa. Emε nvε' -wεε υv juo vva' -maa' 'je Kea wov "i, 'de ε 'je υv -wee' "klein 'saavn "jrii nv -tadv.

### *Kea 'a tv' ten 'de*

33 'Oo 'ma 'ce, Kea 'a δε "jriijua' ke εε' tv' 'dinv' ten 'de, nyv se ε 'βεε- v 'ju dbaa-, -wεε v 'ju 'dei 'wov. Dv -va wlu ε cen -tie" ε, nyv se ε 'βεε- v 'ju wv -sa.

34 Wlv -crva' 'de Kea 'a 'svε 'di ε 'naa :  
-v -juo Tv"bo 'a tv' ε- ? -v -βεε' -v -je ε 'svv -tv" ε-  
?

35 Nyv wε- -nyv" ε δε tein" -wεε -vv kpan ε 'je -sa de 'bv- nv" ε- ?

36 'De ε 'vn 'demv dv -wee' "klein 'wlv, emε -nvε' -wεε v nv 'kmv. I -wee' nvε εε' δε -o. Emε -εε 'nyv nyv 'je "i 'βεε- jeejee 'de -svn "o -svn 'di. 'Kamv ε 'je nv- !

## 12

*Kea "juvi -gβεε' svn -cen'-*

<sup>1</sup> 'Ma de'di -wi", 'bo -me 'de ε, -je Kea 'a nyu 'a wεε 'jea' poa "jri "kpaε' 'de -a -pee 'ja a, -me de 'ma -teea' aopu i ε, εμε -ni ao to 'e aoa' -ce" ka 'sraade -ε -nia 'kmυnia' -wεε ao 'je Kea 'a -tea' -te 'de ao 'je 'e Kea "jri 'dei nmoo-. Kea "juoi -gbεε' sun -je -nia ka -coon' ka ao 'jea nu me -nao.

<sup>2</sup> Nyu -nia 'no 'kmu -ne "kpei 'de -stanwι 'di ε, ao 'bo uua' nuudu 'de blaa, 'kaa ao "tai- Kea "i -wεε ε 'je aoa' 'kmu ke aoa' to' i naasun- fai" poo-. -Bo ε ni kan' -mo ε, -me ao 'bεε- ao 'je Kea 'a -kwlytu 'mii 'won. ε 'de me -ni ao 'je de 'dœ o, de -nmoa 'e Kea "jri 'dei o, de -nia 'pepe juo-.

<sup>3</sup> 'Saaun Kea nua 'un "jrii ε, εμε 'un tba -gboo "jri, -wεε 'ma 'tmυu aopu wlu -ne -pee. Nyu 'bo 'e aopu- "klu niε, -wεε ka o sea ni ε, o 'bo kan' toε. εε' -kwly" -te' sun Kea poa 'de aopu- 'un due 'due ε, εμε ao 'je ja -gbun -wεε de ao nia 'un 'pepe ε, ao 'je ε to' "kpei naa 'de to' -ti 'un.

<sup>4</sup> De-nue' ka nyio 'o -gboo nia due' -wεε 'dae-tba 'bo ε -pun' ι -tia "i 'de ι sea dbo due' 'ble ε, 'kamō -a -ni.

<sup>5</sup> -Apu o -ke Klisi "sia "i -a -tiei", 'kaa -a ma nyo due'. Ka nyio due 'a 'dae- nia, 'kamō -a -ni. -Aa -tee' ba kwa woi due 'due. -Aa nuudbo se due' ni-.

<sup>6</sup> Ka Kea nua -aa 'saaun "jrii nusun ε, εμε -nue' -wεε -aa nuudbo se due' ni-, jro' 'bleε oo' -ne dbo, jro' 'bleε oo' -ne dbo. -Bo Kea jaa -aa jro' wlu 'kwa a, -me ka ε "sia 'nyni o 'tmue kan' 'de Kea -kwly" -tea' 'un.

<sup>7</sup> 'De -bo Kea "nyu -aa jro' 'kpi -wεε o 'je Kea -gbu sun o po ε, -me o kpa -me 'ε de tu nya. -Bo Kea "nyu -aa jro' nyu de tooa' 'a 'kpi ε, -me εε' dbo

tu με ο 'je nya kpa.

<sup>8</sup> 'De -bo Kea "nyɪ -aa jɾɔ' nyɔ 'a dɪ ikuua 'a 'kɾɪ ε, -mε εε' dbo tu με ο 'je nya kpa. 'De nyɔ Kea "nyɪa dε kwa i-saa 'a 'kɾɪ ε, -mε ο kpa εε' dε tu nya 'de pɛε -cεεn' 'ɔn. Nyɔ Kea "nyɪa nyɔ -je ο poa 'a 'kɾɪ ε, -mε ο nɪ nε "kɾei ο 'je ε nυ. 'De nyɔ -ɔɔ -jea nyɔ 'a wεε ε, -mε ο nυ εε' dε tu 'de 'mυa- 'ɔn.

<sup>9</sup> Aoa' ba 'a -tɪ' kmaa' 'bo 'jɾidepooa' -sɔn nɪε. Ao 'nyε dεsaɔn 'ɔn, ao -sɪ' dε 'dɔε nυa' ο.

<sup>10</sup> Ao kma ba 'a -tɪ' 'de pɛε -wee' "klein 'ɔn ka de'di -wi" nɪa, ao 'je ba 'a "dia kan' due 'due. Ao -te' ba 'a nɪ', ao 'bo ba -flɪεn.

<sup>11</sup> Kea 'a -Suu -tu" aopɔ -cian" "kɾei, ao nυɔ Tυ"bo "juɔi. Ao 'bo 'pɪɔ 'bleε, ao nɪ nε "kɾei.

<sup>12</sup> Ao nυ 'mυa-, dε-nυε' ao 'bleε tɔ' tba-ta. -Bo aoa sea 'kle 'je ε, ao 'bεε- pɛε "wɔin. Ao 'bo Kea baea' 'ɔn seaa !

<sup>13</sup> Aoa' de 'di-wi" -υɔ sea dε 'jea' 'bεε- ao po υɔpɔ sɔn ο. Ao kɾɔɔn 'dɔɪ- sɪn 'sɔɔn.

<sup>14</sup> Nyɔ -υɔa nυa aopɔ -cruun" "jɾii ε, ao po υɔpɔ "diwan. Ao bae υɔa' Kea, ao 'bo υɔpɔ -soo' ο poε.

<sup>15</sup> Nyɔ -nɪa 'e 'mυa- 'ɔn ε, υɔ ke ao nυ 'mυa-. Nyɔ -nɪa 'e -fɪn" 'a 'ɔn ε, υɔ ke ao -fɪn".

<sup>16</sup> Ao 'wɔɔn- wɪu' i 'bo aoa' 'sɔ 'nynɪ. Ao 'bo aoa' -cε" dεwɔnɪɔn 'daa 'bo jɾɔ' "jɾu kɾɔ'. Nyɔ -υɔa -pɪia" υɔa' -cεi" ε, υɔpɔ -ke ao 'je na-. Ao 'bo aoa' -cε" tɔ' 'dɪnɪɔn 'daa- 'de aoa' -cε" 'kpa "jɾi 'de.

<sup>17</sup> Ao 'bo dε saɔn nυε, 'de ao 'bo dε saɔn 'a kpan -saa. Dɪ -nɪa ka -cɔɔn' ka 'bo nyɔ -wee' "juɔi ε, ɪmɪ -ta nυa' ao 'je i -pɔn.



18 -Bo ε -tu" aopv mō ε, δε ao 'βεεα kwa i ao nu ε, -wεε pεε 'a blua' 'je 'o ao ke nyv -wee' 'nyvu nu-.

19 'Ma -ti' kmauvn, ao 'bo aoa' -ce" kpan o -saa. 'Kaa ao "tai- Kea 'a 'cen "i ε 'je εε' dbo nu, δε-nυε' wlu -crυa' ε 'naa :

Kea 'na : Ε 'mō -ōō -sa nyv kpan o. 'Mō -ōō mu nyv -kei" -saa'.

20 'Kaa ka Kea 'a wlu "sia 'nyvu ao nu kan' :

-Bo 'mυε- ε sea -ma tonyō nu ε, -in -nyv" o δε o 'je di. -Bo "ni 'natvn a sea o nu ε, -in -nyv" o "ni o 'je 'na. -Bo -in nu kan' a, -mε εε mu o nε pεε o poa' -wεε o 'je tō' i naa-.

21 -In -bo δεsavv "i "taie ε 'bo tv 'a "jru kpaα 'bo -vn "kpei, 'kaa -ma 'dōe nva' kpa tv 'a "jru 'bo δεsavv nva' "kpei.

## 13

*Nyv -uva poa 'blva- -je o ε, nyv 'e vυpv wōn 'je*

1 Nyv "o nyv 'je "jru ja jaa -o 'de nyv -uva poa 'blva- -je o -pee, δε-nυε' nyv -jea 'blva- -je o po -wεε ε sea 'e Kea 'vn 'wlv -mō se nu-. Nyv -uva poa 'blva- -je o ε, Kea mε -te 'o vυpv.

2 Εmε -ti nyv -ō -na -ō se "jru ja jaai 'de nyv -uva poa 'blva- -je o -pee ε, -mε Kea 'a nyv -je oposv mε oō blaa wōn i. 'De nyv -uva blaa ε wōn i ε, -wi" -mv a ja vva' -ce" 'kpa 'pee "jru.

3 Nyv -uva poa 'blva- -je o ε, vυ se δε 'dōenvvvn 'a favn 'ble nyv -uva nva δεsavv, vυpv vva po favn'. -Bo -in se "i nu -in -je nyv -uva poa 'blva- -je o plee ε, -mε -in nu δε 'dōe, -wεε vυ 'je -vn -ti' o po,

<sup>4</sup> δε-νυε' υυ νυε Kea 'a dboi" -o 'de -ma 'dɔe 'a -ti' 'υn. 'Kaa -bo -ma sea desavn nu ε, -me favn nu -υn, δε-νυε' υυ 'βεε- υυa' nyυ kplun 'kwa i-saa' 'je 'mea' "jru "kpei- po-. Υυ νυε Kea 'a dboi" -wee υυ 'je nyɔ -ɔ nva desavn Kea 'a 'cen "kpei ja-.

<sup>5</sup> Εμε -ti -υn -je "jru ja jaa 'de υυ -pee. Ε se 'pee kpuan' 'a 'su me -υn -je υυ plee nu-, 'kaa -υn -je υυ wɔn -wee -ma pee 'bo -υn "bli -ceε.

<sup>6</sup> Εμε -ti aoa -sa' -deυno' -ke, δε-νυε' nyυ -υυa poa 'blva- -je o see ε, υυ νυε Kea 'a dboun -υυ kpuon 'de υυa' dbo "jrii -kli.

<sup>7</sup> -In -sa nyυ -wee' "klein 'a kpan. -Bo nyɔ 'ɔ 'wei nu ao "kpei ε, ao -sa ɔɔ' 'wei. -Bo nyɔ 'ɔ -saade nu ao "kpei ε, ao ja aoa' -ne. Nyɔ ao 'jea wɔn 'je ε, ao 'je -mɔ wɔn. Nyɔ -ɔɔ ni' ao 'jea -te ε, ao -te' -mɔɔ' ni'.

### *Ba 'a -ti' kma-ti*

<sup>8</sup> Nyɔɔ' kpan 'bo ao "jru νυε, -bo ε se ao 'je ba 'a -ti' kma due 'due nu ε. Nyɔ -kma ɔɔ' -ponyio 'ɔ -ti' ε, -me δε Kea 'a ke' "sia 'nynu ε, εε' "ti na' -wee -nao.

<sup>9</sup> Tɔ' -o, Kea 'a ke' 'na :

-In -bo nyυ 'a 'nyno 'jee, -υn -bo "ku 'dbaa, -υn -bo "jriie, nyυ 'a δε 'bo -υn pee "ipooa.

I ke ke' jri' -sia 'o ke ι -wee' pooe -gboo "i 'de ke' due' -ne 'υn, εμε -nu :

-In -kma -ma -ponyio 'ɔ -ti' ka -υn -kma -ma -ce" 'kpa 'a -ti' ε.

<sup>10</sup> Nyɔ -kma ɔɔ' -ponyio 'ɔ -ti' ε, ɔɔ' nu ɔ desavn "jrii. Nyυ 'a -ti' kmaa' me -nu Kea 'a ke' wɔn 'jea'. Nyɔ -kma ɔɔ' -ponyio 'ɔ -ti' ε, -me ɔ -kɔ' 'e Kea 'a ke' -wee' 'me. Ke 'ε bu -wee' -nao.

*Ao -te Sesi 'a deji -ti 'a kein"ke*

11 Ao kma ba 'a -tu' due 'due 'ma de 'di-wi", dε-nυε' nɔ" -a -nua 'e 'di ε, ao juo εε' nɔ" tu 'mε. "Nyɔ' sɔnwɔ ka ! 'Pɔba' -a -jea εε' 'jri "kpae po nɔ" "kɔɔan- i -wε- kaan ka, ε je 'wɔ -ε 'di -a -jea Kea 'a -tu' tɔ' 'ɔn "i-saa nɔ" -sii.

12 -Too' cɛn 'ɔn 'ε 'bode, -sɔn "kɔɔan- i. -Ta -a -nua 'de kwie 'di ε, dɪ -a nua 'de ε -a -bɔ -mɪ o la. Ka -a -jua ɔɔ' wlu -mɔ kaan 'ja a, -mε ka ε "sia 'nynɪ -a nυ kan'. -A -nyna -sisi' ka nyɔ ɔ -fɔan' tu ε.

13 -A -naa 'e -sɔn' 'ɔn ka -cɔɔn' ka. -A se kwie 'a kplɪn 'ble 'bode. -A -bo dε dia' ke nmo 'naa' "ni 'di -siiε, -a -bo kao' 'bleε, -a -bɔ -cεa' ke -kwɪn nυ-tɪ.

14 'Kaa dε ao 'jea 'cɪan εmε -nɪ Tυ"bo Sesi Klisi 'a kplɪn 'dɔε. Ao 'bo aɔa' -cɛi" 'taie -wεε aɔa' nyiɔtɔ' 'bo aɔpυ -cɪε 'klee -te' ε, 'de εε' -kwɪtɪ 'bo "blo 'wɔε 'bode.

## 14

### *Nyɔ bo ba 'a 'pee 'jeeε*

1 Nyɔ -ɔɔ Kea -kwɪ" -tea' sea i ku ε, ɔ ke ao 'bo ba o -too' ε, ao juo ɔɔ' kpɔn ka.

2 "Ko nyɔ jrɔ' -nɪ 'de aɔpυ "klu -ɔ -na : 'In -te' Kea -kwɪ" 'mε, 'ɪn 'beεε' 'ɪn 'je dɪ -wee' di, -wεε jrɔ' -ɔɔ Kea -kwɪ" -tea' sea i ku ε, -mɔ 'na : 'In se ε 'bεε- 'ɪn 'je dɪ -wee' "klein di, 'ma muε sii" 'a 'sɔ dia'.

3 Nyɔ -ɔɔ dia dɪ -wee' "klein -nɔ, ɔ 'bo nyɔ -ɔɔ' dia dɪ -wee' "klein -flɪn, 'de -jɔ -ɔɔ' dia dɪ -wee' "klein -mɔ 'bo nyɔ -ɔɔ dia dɪ -wee' "klein 'a 'pee kpɔɔn, dε-nυε' Kea kpɔɔn ɔ sɪn 'sɔɔn 'mε -ke.

4 -Mɔ -ɔ -kpɔɔan nyɔ jrɔ' 'ɔ dɔnɔvi 'pee ε, -ma 'nynɪ wε- ? -Bo ɔ nyna -sisi' o, 'de -bo ɔ -ka i o, ε

nu ɔɔ' jei 'a 'su 'a -ti' -o. 'Kaa ɔɔ muε -sisi' nynaa',  
de-nuε' Tu"bo 'beεε' ɔ 'je ɔɔ' di ikuu-.

<sup>5</sup> "Ko nyɔ jɔɔ' -ni 'de aopu "klu -ɔ -na : 'Wɪ -ju  
niε dεwɔn, ɪ je -ju -sii, -wεε jɔɔ' 'na : 'Wɪ -wee'  
'beεε', dε se ba -sii. Dε ao 'jea nu ε, ao 'je ε juo -o  
'pepe 'bo aoa' -ce" -kwɪ" due 'due.

<sup>6</sup> Nyɔ -ɔɔ -sa' 'wɪ jɪ' 'de 'wɪ "klu, -wεε -ɔ -na ɪ  
kɔn -ti' ε, ɔɔ nuε' 'de Tu"bo 'a 'nyɪ 'ɪn. 'De nyɔ  
-ɔɔ dia di -wee' "klein ε, ɔɔ nuε' 'de Tu"bo 'a 'nyɪ  
'ɪn -wεε ɔɔ po Kea 'sε-. 'De nyɔ -ɔɔ' dia di -wee'  
"klein ɔɔ nuε' 'de Tu"bo 'a 'nyɪ 'ɪn, -wεε ɔɔ po  
Kea 'sε- -ke.

<sup>7</sup> Tɔ' -o, -aa jɔɔ' se ɔɔ' -ce" 'ε 'kmɪ nu, -aa jɔɔ' ɔ  
'mε ɔɔ' -ce" 'kpa 'a 'mεa'.

<sup>8</sup> 'Kaa -bo -a -ni 'kmɪ ε, -a -niε Tu"bo 'a 'kmɪ,  
'de -bo -a -mε ε, -a -mε Tu"bo 'a 'mεa'. Emε -ti -bo  
-a -ni 'kmɪ o, -bo -a -mε o, -a -niε Tu"bo 'a dε -o.

<sup>9</sup> 'De εε' -ti' 'ɪn mɔ Klisi 'mεε, -wεε ɔ sɔn  
"kunyɔ' 'de ɔ 'je 'mεɪn ke 'kmɪnɪn 'a Tu"bo ni-.

<sup>10</sup> -Bo ε ni kan' -mɔ 'ee, 'ma de'di, dεε-ti -ma  
kpɪn -ma -ponyɔ 'pee ε- ? 'De dεε-ti -ma -fleen  
-ma -ponyɔ ε- ? Ka -a -wee "klein a mua 'bo Kea  
'juɔi mua' -wεε ε 'jea -aa 'pee 'je, -ɪn sɪ juoo- ?

<sup>11</sup> Wɪ -cɪa' 'de Kea 'a 'sbε 'di ε 'naa :  
Tu"bo 'na 'ɪn niε 'kmɪ, nyɔ -wee' "klein a muε  
'kɔi- i "sia' 'bo 'ɪn "juɔi, -wεε sɪ -wee'  
"klein 'je 'ɪn Kea 'daa- 'de sɪ 'je 'ma 'nyɪ  
'i 'bεε- 'bo nyɔ -kwea.

<sup>12</sup> Emε -ti -a -wee' "klein a mu -aa nuɔdi 'a "kuan  
pooa' due 'due 'bo Kea "juɔi.

<sup>13</sup> -A -bo ba 'a 'pee 'jeeε 'bode. 'Kaa dε -je -bo  
-a nu -wεε ε sea -aa -ponyɔ 'de desɔn 'di poi ε,  
emε -a -e tɔ' "kpei- naa ka-.

14 'In 'je kan' 'me de 'ma 'tmva Tv"bo Sesi a po ε -tu' o -ke, de "o de jre' se -gban' de ni- 'de εε' -ce" 'bn, 'kaa -bo nyo -gbun de jre' ja -wee o 'dεε -gban' de ε, -me ε nre -gban' de -o 'de o' -ti' 'bn.

15 -Bo -ma diide -ma dia 'de εε' -ti' 'bn -ma -ponyio "kae- "jrii ε, -me ε se nyo o -ti' kmaa' me -ε po -bn -je o ni-. Nyo -o' 'mea' Klisi 'mea, -in -bo o "maa 'de diide -ma dia 'a -ti' 'bn.

16 Ao -tu" aoa' -ce" 'ε -ti' -wee de aoa' daa 'dce 'de aoa' -ti' 'bn ε, nyo 'bo ε -fluεn,

17 de-nve' Kea 'a 'beode se dedi -ti ke 'naadi 'a -ti' ni-, 'kaa ε 'tmve "isre-ti ke pee 'a blu-ti ke, ε ke 'mva- Kea 'a -Suu a "nyia nyo ke.

18 'De nyo 'isrea' o, pee 'a blua' o, 'mva- nia 'e 'bn -wee -o' nva Klisi "juoi ε, -me -mo nmo' e Kea "jri 'dei -wee nyo a po o -ti' o.

19 -Je ε nia kan' -mo 'ja a, -me di -ia bluua nyo 'a pee umi -ia nva' -a -je i-pon -wee -a -je ba 'a di i kuu-.

20 'De diide 'ε -ti' 'bn -in 'bo Kea 'a dbo dooa. To' -o, di -wee' "klein nmo "jrii, i nre di ka, 'kaa de -bo -in di -wee -ε -jea -ma -ponyio 'de desavn 'di po ε, -me 'ε dia' se ka -ccon' ka ni-.

21 -Bo -in se nmi di, -bo -in se nmo 'na, -bo -in -saa di jri' kwa -son 'de -ma -ponyio -o sea i ku 'a -ti' 'bn ε, ε nmo "jrii.

22 De -in -jea to' 'bn 'de ia' di tu 'a -ti' 'bn ε, -in -tee' i 'de -bn pee o, ε ni 'o -in -ke -ma Kea 'nynt. -Bo -ma pee a sea -bn "bli -ce' 'de di -ia "dia -ma -jea 'a -ti' 'bn ε, -me -mo -peeε "juoi.

23 'Kaa nyo -o' pleε a to' i 'de de -o' dia 'a -ti' 'bn ε, 'pee kpon -mo 'me, de-nve' de o 'jea to' 'bn ε, ka ε "sia 'nynt o se kan' nu. 'De de "o de -bo -in nu -wee -ma pee -cea' -bn "bli -me nre desavn -o.

## 15

1 -Apu -oo Kea -kwli" -tea' kua 'e 'de i ε, -a po nyu -vua Kea -kwli" -tea' sea i ku sun o. -Bo ub se 'kpi 'ble ε, -a -bεε' pεe "woin 'de vupu 'a -ti' 'un. -A -bo -aa -ce" 'ε 'tun nu-ti nυε.

2 Di -i -jea -a -podei" -kwli' i nmoo ε, umi -a -je nu due 'due 'de oo' 'doo 'a -ti' 'un -wee oo' Kea -kwli" -tea' 'je i ku-,

3 de-nυε' Klisi mo se oo' -ce" 'ε 'tun nu-ti nu, 'kaa ka wlu -crua' 'de oo' -ti' 'un 'da a, 'kamoo o nu. εε' wlu tu 'naa :

-Crei"- vua -cree" 'a -un ε, 'mo i 'kpa 'o "jru.

4 'De wlu "o wlu -crua' 'de Kea 'a 'sbe 'di i 'cruε' -wee i 'je -a de too-, -wee -a -je to' tba-ta 'ble, de-nυε' wlu -crua' -ni umi -a too -avn pεe "woin 'bεεa' -ia -tu" -a -ti' -kwli' i -wee -ia kuu -aa di i.

5 Kea -ε -nyia" nyu pεe "woin 'bεεa' -wee -ε -kuua nyu 'a di i ε 'je aopu- de due' po -wee aoa' to' 'je due' ni- ka Sesi Klisi niε "i ε.

6 -Wee ao -wee' "klein 'je o bee ao 'je wlu due' po ao 'je Kea -ε -nia -aa Tu"bo Sesi Klisi "Bo 'a 'nyu "i 'bεε-.

7 Emε -ti ao 'je ba sun 'soon kpuun due 'due, ka Klisi kpuun aopu sun 'soon ε, -wee nyu 'je Kea 'a 'nyu "i 'bεε-.

8 Aoa 'jee, de Klisi 'kpa Suifu-wi" 'a "juoinubi, emε -toε ka Kea nua to' εε' pōoa wlu fai" ε, di ε ceεan -a "bo -wi" 'nyu tein" ε, o nyu "i 'o 'ε.

9 'De nyu -sea' Suifu ni -mu a poε Kea 'se, de-nυε' ε 'jee vua' wee, 'kamoo ε 'cruε ε 'naa : Emε -ti 'ma muε 'nyu -saa' 'de nyu sea' Suifu ni "klu, -wee 'in 'je -ma 'nyu "i 'bεε- 'de blewlu 'di.

10 Wlu -crua' ke 'da ka ke'wle ε 'naa :

Aopv -sea' Suifv nı ε, ao ke Suifv-wi" bee o -wεε  
ao 'je 'mva- nv.

11 'De ε wlu 'e 'fɔ jrε' o ke'wλε, ε 'naa :

Nyv "klein -sea' Suifv nı ao -sa Tυ"bo 'a 'nynı ao  
nυυɔ 'mυva i, ao 'blva- -wee' "klein.

12 Esai foo" 'sv wlu' ka -ke, ɔ 'naa :

Nyv due' -a mu 'e isai 'a 'ji 'di 'wlvā' -wεε ɔ 'je  
'blva- -wee' 'a 'beɔ nı-, 'de υυ -wee' "klein  
'je ɔ tɔ' "itba.

13 Kea -εε -nyıa" nyv tɔ' tba -ta a, εμε -je aopv  
'mva- ke pεε 'a blva' 'ɔn "jii- 'de εε' -kwlı" -tea'  
'ɔn. -Bo ε nı kan' -wεε Kea' a -Suu 'a "ikmaa' 'je  
ε nv 'de dı ao tba tɔ' "i ao 'jı kpvı -sisi', -wεε ka  
ao 'blea toi" tba-ta a, aoa' 'kmv 'je εε' svı to-.

*Ka Pɔo nıai" ε, ɔ 'bεε- ɔ 'je kan' ɔɔ' 'sbε 'crı*

14 'Ma de'di -wi" -bo ε -tu" aopv mɔ ε, 'ın 'je  
kan' 'mε ao nmɔ 'di wɔn, dε ao jua Kea 'a -kwlvı  
ε, ao 'bεε- ao 'je ba fεn' -saa, ao 'je ba 'a dı i kuu  
due 'due.

15 'Kaa 'ın nıε "i 'ın 'je aopv -tı' -kwlv o poo-,  
εμε -tı 'ın se aopv wlu jrı' 'a -pee 'tmva' plee-  
'Saavı Kea nva 'ɔn "jrii, εμε -tı 'ma nv kan'.

16 Kea 'da 'ɔn 'ε, -wεε 'ın 'je Sesi Klıı 'a -tı'  
'tmv 'de nyv sea- Suifv nı -pee. -Bo 'ma sea Kea  
'a -pɔia" -tı 'tmv ε, -mε ka nyɔɔ nυva Kea "juɔi ka  
'sraa -sai nıa, 'kamɔ 'ın nı-. 'Ma nv kan' 'mε -wεε  
nyv -sea' Suifv nı υυ 'je 'e Kea 'o "biie- ka 'sraaε  
Kea 'a -Suu -teea kpıi" -wεε -ε -nmɔɔa 'e Kea "jri  
'dei nıa.

17 Dε 'ın ke Sesi Klıı "sia "i ε, εμε -nvε' -wεε  
'ma 'sao 'ja 'de 'ma po -tuosvı de 'bo Kea "juɔi,

18 dε-nvε' -bo Klıı se dbo nv 'de 'ma 'kmv 'ɔn  
'de ε, -mε 'ın se ε 'bεε- -wεε 'ın 'je wɔn "jıi kpa

-wεε 'in 'je wlu-. Ωμο -cεεν 'e 'ma wlu ke 'ma nuυdi 'un -wεε -o nuε, 'de nyυ -sea' Suifu nu υba 'je o wον. 'De ε se -mε 'ε 'su nu-.

<sup>19</sup> Ω cεεν 'e di klae" klae" nuα' o, jrii' o, Kea 'a -Suu 'a "ikmaa' 'un 'ε -ke. Εmε -ti 'in tba Klisi 'a -pοia" -ti 'tmυα' 'bo Selisalem ke 'blυ -nuε 'dewoi 'dii mamaυ 'su 'in nyini 'e Iliribluα "kpei -wεε 'in -kωω ia' -pοia" -ti tu 'blυα- ja.

<sup>20</sup> Δε -ε -nuα 'ma pεe o -wεε -εε nuα' 'in -pοan i ε, emε -nu -ta nyυ -sea' Klisi 'a 'nynu "sii- due' ε, 'bomω 'in mu -wεε 'in 'tmυ ωω' -pοia" -ti. -Bo ε nu kan' -wεε 'in je -gbu" po 'bo nyo jro' 'o -gbu" -gban "kpei.

<sup>21</sup> 'Kaa ka wlu -cruα' 'de Esai 'a 'sbε 'di 'da a, 'kamω 'in nu, εε' wlu tu 'naa :

Nyυ -υυ -pee nyo jro' sea ωω' -ti' 'tmυυ- due' ε, υba muε 'jeea'. 'De nyυ sea' ωω' -ti' 'wον due' ε, υba mu ι 'mii 'wονan'.

### *Pωo nuε "i o 'je 'dυυα' mu 'de Ρωμυ*

<sup>22</sup> Δε -kaan 'un -je de -wεε 'in se 'de aopy o ji ke emε -nao.

<sup>23</sup> 'Kaa kaan ka la 'ja a, δε jre' se 'un bu ωo kpuυ 'ma nuυdbo -kwε' -wε- 'de 'no 'blυα 'a 'fo -ne o. 'De -sun -tuu"-tuu 'di kaan, 'in nuε "i 'in 'de aopy o ji. -Bo 'ma sea 'e Esipanyι-blυα "kpei mu ε, 'in 'je 'o aopy o cεεν -wεε ao ke 'ma -a -e 'jee-.

<sup>24</sup> -Bo 'in cεεν 'bo aopy o, -a -je ba 'mυα- i nuυ- 'de 'wι pla 'di. 'De -bo 'ma sea 'de Esipanyι-blυα "kpei mu ε, -wεε ao 'je 'un sun o poa' 'bεε-.

<sup>25</sup> 'De -stanwι 'di ε, 'ma muε 'e Selisalem ke -wεε 'in 'je Kea -gbu -nuα 'o sun o po.



<sup>26</sup> Klisi 'a -jei" naavn -nia 'e Masedoani -blua ke Akaiblua "kpei ε, υυ -sa 'wei, υυ nιε "i υυ 'je nua" nyv -nia 'e Selisalem Kea -gbu 'di -jei" poo-.

<sup>27</sup> Υυ -nιei" υυ 'je εε' δε tu nυ 'de pεε 'dœ 'υn, δε-nyε' Suifu-wi" -υυ -jea Klisi 'a -ti' tō' 'υn 'bo Selisalem -nyε' -wεε nyv -sea' Suifu nι 'je Klisi 'a -ti' tō' 'υn -ke, εμε -ti ka Suifu 'a kpan nia nyv sea Suifu nι "jru, ε nι kan'. 'De εε' -ti' 'υn -bo nyv sea Suifu nι "duo υυa' dι 'dœ 'υn -wεε υυ 'je Suifu-wi" -paan' "jrii nυ ε, ε nmō "jrii.

<sup>28</sup> Εε' -paan' tu, -sontι 'ma mu ε kpaα' -wεε 'ιn 'je ε υυpυ "nyι ε, -mε 'ma muε 'de aopy o cεεan' -wεε 'ιn 'je 'e Esipanyi-blua "kpei mu.

<sup>29</sup> 'In 'je kan' 'mε -bo 'ma sea 'de aopy o ji ε, ε Klisi 'a "diwan -wee' "klein mε -ke 'ma mu 'e jia'.

<sup>30</sup> 'Ma de'di -wi", δε -a -ke -aa Ty"bo Sesi Klisi "sia "i -wεε Kea 'a -Suu po -avn ba 'a -ti' kmaa' pεε o ε, εμε -ti 'ma kuu aopy 'a dι i -wεε ao ke 'ma -a -je Kea 'a -ti' 'a ty -fōn' 'de aoa' 'ma Kea baea' 'υn.

<sup>31</sup> Ao bae 'ma baea' -wεε nyv -sea' Klisi 'a -ti' tō' 'υn 'je 'de Suide Kea 'je 'υn seie 'de υυpυ 'kwa. Ao bae -ke -wεε -paan' 'ma kpa 'e Selisalem ε, Klisi 'a -jei" naavn 'je ε sιn 'sōn kpyυn-.

<sup>32</sup> Ao bae Kea -wεε -bo ε nιε "i ε, 'ιn 'je 'de aopy o nyιi 'de 'mυa- 'υn, 'de 'ιn 'je 'o fōn- δε-saan' 'de aopy "klu.

<sup>33</sup> 'In nιε "i -wεε Kea -ε -nyia" nyv pεε 'a blua' a, ε 'je ao -wee' "klein o sie-. 'Kamō ε nι- !

## 16

*Jewlu*

1 'In -te' aopv -aa de 'dinynokpao' Fobe kwa. Kea -gbu -nia 'o Sankre ε, υ nιe εε' sun o poi -o.

2 Ao kpυvυn υ sιn 'σoσn 'de -aa Tυ"bo 'a 'nynυ 'υn, ka nyo σ 'blea Kea -jei" naai ε. Ao po υ sun o, -wεe δε jpe' je υ 'kwa -pσoσn, δε-nυε' υ -tee 'mo ke nyo -tuu"-tuu kwa woi -ke.

3 Prisiλ ke Akilasi -ke 'ma -a nva Sesi Klisi 'a dbo ε, ao nyniia 'ma 'jewlu 'de υpυ -pee.

4 Uva' nyo tu ε, υυ die 'mea' 'woin 'de 'ma -ti' 'υn -wεe 'in je 'kmy nι-. E se 'ma 'sv mo -σσ po υpυ 'se- nι-, Kea -gbi "klein -nia 'e nyo -sea' Suifv nι 'a 'blva- "kpei ε, ιa poε υpυ 'se- -ke.

5 Klisi 'a nyo -jυ -nia 'de υpυ o -gbu" -σoσn ε, 'mo -je υpυ -ke. 'Mo -je 'ma -ti' kmai Epaineti, nyo -jea Klisi 'a -ti' to' 'υn 'de Asiblvα "kpei "i-saa' nσ" ε, σmo -nι 'e υpυ 'a nya.

6 Ao nyniia 'ma 'jewlu 'de Madi -pee. Ua' Madi tu ε, nva -su' 'de aoa' -ti' 'υn.

7 'Mo -je 'ma 'wlvavn Dronikisi ke Siniasi ke, υυ ke 'ma -a mve -kaso 'di -tadue. Sesi 'a dboun a poε υpυ -ti' o -gblein'. 'De -ta 'mo sea Klisi 'a -ti' to' 'υn 'jee- ke ε, -me υpυ mo 'je σσ' -ti' to' 'υn 'ε sese.

8 Ao nyniia 'ma 'jewlu 'de Ampliasi -pee, δε σ ke Tυ"bo "sia "i ε, emε -nυε' -wεe 'in kma σσ' -ti'.

9 Iriben σ ke -a nva Klisi 'a dbo ε, 'mo -je σ, σ ke 'ma -ti' kmai Takisi ke-.

10 Ao nyniia 'ma 'jewlu 'de Apellesi -pee. Σσ' "ju tu ε, σ -tee Klisi -kwlι", emε -ti υυ -tιn' σ i -tιn -tιn -wεe σ se wlu -kwlιn -saa. Nyo "klein -nia 'de Aristobuilι o -gbu" -σoσn ε, 'mo -je υpυ.

11 Ao nyniia 'ma 'jewlu 'de 'ma 'wlvai Erodion -pee. Nyo -jea Tυ"bo 'a -ti' to' 'υn 'de Nasisι o

-gbu" -son ε, 'mɔ -je ʊpɔ.

<sup>12</sup> Ao nyniia 'ma 'jewlu 'de Trifɛnɪ ke Trifosɪ -ʊʊa nʊa Tʊ"bo 'a dɔ -pee. 'Mɔ -je Pɛsidɪ 'ɪn kma ʊa' -tɪ', ʊ 'jɛɛ 'kle -tuu"-tuu 'de Tʊ"bo 'a -tɪ' 'ʊn.

<sup>13</sup> Ruifisɪ Tʊ"bo -teea kpɔi" ε, ao nyniia 'ma 'jewlu 'de ɔ ke ɔ de -pee. ɔ de -nʊ, ka 'ɪn de nɪa, 'kamɔ ʊ nɪ -ke.

<sup>14</sup> 'Mɔ -je Asɛnkritɪ ke Flɛkɔn ke, 'mɔ -je Ermɛsɪ ke Patrobasɪ ke, 'mɔ -je Ermasɪ ke -aa de'di -wi" -ʊʊ -ke ʊʊ -tea i ke-.

<sup>15</sup> Ao nyniia 'ma 'jewlu 'de Filolokɪ ke Suili -pee, 'mɔ -je Nere ke ɔɔ' de'dinynɔkpao' ke-, 'mɔ -je Olɛmpasɪ ke Klisɪ 'a nyʊ "klein -ʊʊ -ke ʊʊ -tea i ke-.

<sup>16</sup> Ao nyniia 'ma 'jewlu 'de ba o due 'due, ao -gblee ba -kwɪ" ka de 'dinynuu a nʊa. Nyʊ "klein -jea Klisɪ 'a -tɪ' tɔ' 'ʊn ε, ʊʊ 'na ʊpɔ -je aopɔ-.

### *Nyɔfɛn' -saawlu -bɔɔa' de ε*

<sup>17</sup> 'Ma de'di -wi", 'ma -tuɛ" aopɔ 'sɪn ε, nyʊ -ʊʊa -seea' nyʊ i -wɛɛ -ʊʊa pɔa -ɛɛa' 'bo nyʊ 'nynɪ ε, ao -tu" aɔa' -ɛɛ" 'ɛ -tɪ' 'de ʊpɔ 'a -tɪ' 'ʊn. Dɪ ʊʊa' nyʊ tu a nʊa -wɛɛ ʊʊa tɔɔa nyʊ ɪ ke dɪ ao 'ɔɪan se due' nɪ-. Ao tɛɛn ʊpɔ kɪn,

<sup>18</sup> dɛ-nʊɛ' ʊʊa' nyʊ tu se -aa Tʊ"bo Sesi Klisɪ a dɔnɔʊn nɪ-. 'Kaa ʊʊa' -ɛɛ" 'kpa 'a 'tʊn nʊ-tɪ mɪ ʊʊa nʊ. ʊʊa nʊɛ mɪɔɔ 'dɪdɪ -wɛɛ ʊʊa 'tmʊ wlu -ɪ -jea 'e nyʊ doin" nmɔɔ ε, 'kamɔ ʊʊa nʊ -wɛɛ ʊʊa pɔo nyʊ -ʊʊa dɛ tɔ' 'ʊn 'jea' -tea 'o -ɔɪɛkɔun "kpei 'srɛ i.

<sup>19</sup> Aopɔ mɔ ε, nyʊ -wee' "klein juo aɔa' Sesi wɔn'je -tɪ 'mɛ. ɛmɛ -tɪ 'ma nʊ 'mʊa- 'de aɔa' -tɪ'

'un. 'In nɪɛ "i ao 'je dɪ 'dɔe nʊ ka juo -wɛɛ dɛsaʊn nʊ tɔ' 'bo aopʊ 'un nɪɛ.

<sup>20</sup> Kea -ɛ -nyɪa" nyʊ pɛɛ 'a blua' a, nɔ" -sia 'o -wɛɛ ɛ 'jea -sɪɔn' 'ɔ "jru iwaa 'de ao bʊ -sɔn ɛ se "i tɛn-. 'In nɪɛ "i -aa Tʊ"bo Sesi Klisi 'je aopʊ- 'saʊn "jrii nʊ.

<sup>21</sup> Timote -ɔ -ke 'ma na -wɛɛ -aa nʊa dbo due' ɔ 'na ɔmɔ -je aopʊ. Lisɪsɪ ke Sason ke Sosipateɛ -bʊ -nɪa 'ma 'wɪbʊaʊn ɛ, bʊ 'na ʊpʊ -je aopʊ.

<sup>22</sup> 'Mɔ Tetiisɪ, 'mɔ -je aopʊ. 'Sbɛ Pɔɔ poa aopʊ -jei" -ta, 'mɔ -cri ɛ.

<sup>23</sup> Kaisɪ, -ɔ -blea 'mɔ ke Kea -gbu 'dʊɪ- 'un ɛ, ɔ 'na ɔmɔ -je aopʊ. Erastɪ -ɔ -nɪa 'wei i -tei -ta -kwɪɔ ɛ, ɔ 'na ɔmɔ -je aopʊ. ɔ ke -aa de'di Katuisɪ ke-.

<sup>24</sup> [-Aa Tʊ"bo Sesi Klisi po ao -wee' "klein "diwan. 'Kamɔ ɛ nɪ- ! ]

### *Kea 'a 'nynɪ "i 'bɛɛ-wlu*

<sup>25-26</sup> -A -bɛɛ' Kea 'a 'nynɪ "i ! ɛmɛ -bɛɛ' -ɛ -je ɛ nʊ -wɛɛ aɔa' Kea -kwɪɪ" -tea' 'je i ku -sisi'. -Pɔia" -tɪ 'ma 'tmʊa, 'kamɔ ɛ 'da. ɛɛ' -pɔia" -tɪ tu 'tmʊɛ Sesi Klisi 'a -tɪ' 'de nyʊ -sea' Suifʊ nɪ -pee. I pa 'kwɪla tɛin" 'de-, 'kaa ɪ po "jri "kpae' -wɛ- la 'de 'sbɪ Kea 'a wlu 'kwajaʊn 'cria 'di. 'Kamɔ Kea sea' 'mɛ -ta 'ble nɪɛ "i. ɛmɛ -tmʊɛ' 'de nyʊ -wee' "klein -pee -sɪan -wɛɛ bʊ 'je Sesi Klisi 'a -tɪ' tɔ' 'un 'je 'de bʊ 'je ɔ wɔn 'je.

<sup>27</sup> Kea 'a 'sʊ -nɪ tɔ'di, -a -bɛɛ' ɛɛ' 'nynɪ "i 'de Sesi Klisi 'un 'de -sʊn "o -sʊn 'di ! 'Kamɔ ɛ 'je nɪ- !

**DBΞEΔE DEE-**

**Wè Northern: DBΞEΔE DEE- New Testament+**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wè Northern)

Contributor: WBT Central Zone

All rights reserved.

2020-12-01

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

420bcc8e-229d-5a3a-91bf-a91cc86b40db